

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Інститут Навчально-науковий інститут економіки і управління
Кафедра економіки і права

«До захисту в ЕК»

Директор інституту

_____ **Олег ШЕРЕМЕТ**
(підпис) (прізвище та ініціали)

«__» _____ 202_ р.

«До захисту допущено»

В. о. завідувача кафедри

_____ **Юлія ЛЕВЧЕНКО**
(підпис) (прізвище та ініціали)

«__» _____ 202_ р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА**

зі спеціальності 051 «Економіка»
(код та назва спеціальності)

освітньо-професійної програми «Економіка підприємства»

на тему: «Шляхи зміцнення фінансової стійкості підприємства»

Виконав (ла) здобувач (-ка) 4 курсу групи ЕП-4-1

Білецька Дар'я Сергіївна _____
(прізвище, ім'я, по батькові повністю) (підпис)

Керівник Михайлик Ольга Михайлівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові повністю) (підпис)

Консультант _____
(прізвище, ім'я, по батькові повністю) (підпис)

Рецензент _____
(прізвище та ініціали) (підпис)

Я як здобувач (-ка) Національного університету харчових технологій розумію і підтримую політику університету з академічної доброчесності. Я не надавав (-ла) і не одержував (-ла) недозволеної допомоги під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

Здобувач (-ка) _____
(підпис)

Київ – 2024 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут	Навчально-науковий інститут економіки і управління
Кафедра	Економіки і права
Освітній ступінь	Бакалавр
Спеціальність	051 «Економіка» (шифр і назва)
Освітньо-професійна програма	«Економіка підприємства» (назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

в. о. завідувача кафедри економіки і права

Юлія ЛЕВЧЕНКО

«19» грудня 2023 року

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ

Білецькій Дар'ї Сергіївні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: Шляхи зміцнення фінансової стійкості підприємства

керівник роботи: Михайлик Ольга Михайлівна, канд. екон. наук., доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від «19» грудня 2023 року № 1004-КС

2. Строк подання здобувачем роботи 05.06.2024 року,

3. Вихідні дані до роботи: законодавчо-нормативна база, наукова періодика, статистична інформація, фінансова звітність досліджуваного підприємства, навчальні підручники, електронні ресурси

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

Розділ 1. Теоретичні основи забезпечення фінансової стійкості підприємства; 1.1.

Економічна сутність та значення фінансової стійкості підприємства; 1.2. Фактори,

що впливають на рівень фінансової стійкості; 1.3. Методичний інструментарій

оцінки фінансової стійкості підприємства. Розділ 2. Діагностика фінансово-

економічного стану ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги»; 2.1.

Загальна характеристика діяльності підприємства; 2.2. Аналіз активів та

капіталу підприємства; 2.3. Аналіз ліквідності та платоспроможності

підприємства; 2.4. Оцінка рівня та типу фінансової стійкості підприємства;

2.5. Аналіз прибутковості та рентабельності підприємства; Розділ 3. Шляхи

зміцнення фінансової стійкості підприємства; 3.1. Обґрунтування заходів щодо

зміцнення фінансової стійкості підприємства ТОВ «Бейкер Тіллі Україна

Бухгалтерські послуги»; 3.2. Розробка плану-прогнозу балансових показників

підприємства на основі оптимізації структури його капіталу

5. Перелік графічного матеріалу:

Випускна кваліфікаційна робота містить 7 рисунків

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 19 грудня 2023 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Розроблення та затвердження плану роботи керівником	01.04.2024 р.	виконано
2	Написання розділу 1	29.04.2024 р.	виконано
3	Робота над розділом 2	13.05.2024 р.	виконано
4	Підготовка розділу 3	27.05.2024 р.	виконано
5	Остаточне оформлення роботи. Формування висновків і пропозицій, проекту доповіді, презентації. Погодження з керівником кваліфікаційної роботи	до 05.06.2024 р.	виконано
6	Попередній захист кваліфікаційної роботи	28.05.2024 р.	виконано
7	Проходження перевірки на антиплагіат	до 05.06.2024 р.	виконано
8	Подання завершеної роботи на розгляд завідувачу кафедри	05.06.2024 р.	виконано
9	Отримання зовнішньої рецензії, оформлення необхідних документів для захисту	07.06.2024 р.	виконано
10	Захист кваліфікаційної роботи	__ .06.2024 р.	виконано

Здобувач

_____ (підпис)

Білецька Д.С.

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ (підпис)

Михайлик О.М.

_____ (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Білецька Д. С. Шляхи зміцнення фінансової стійкості підприємства Київ. НУХТ. 2024.

Кваліфікаційна робота викладена на 100 сторінках комп'ютерного тексту. Складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Метою роботи є дослідження методів забезпечення фінансової стійкості діяльності підприємств та розробка заходів, спрямованих на підвищення її рівня.

Об'єкт дослідження – процеси та шляхи зміцнення фінансової стійкості ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги».

Предмет дослідження – теоретико-методичні та прикладні проблеми забезпечення фінансової стійкості суб'єкту господарювання. Методи дослідження – порівняння, угруповання, індексний, балансовий, моделювання, факторний аналіз, метод експертних оцінок, економічного аналізу.

Дослідження спрямоване на оцінку фінансової стійкості підприємства та визначені стратегій її підвищення. У першому розділі детально розглядається теоретичний аспект фінансової стійкості: суть, поняття, фактори впливу та методи оцінки. У другому розділі проаналізовано ефективність використання активів та капіталу, рівень ліквідності та платоспроможності, прибутковість та рентабельність підприємства, а також визначено тип та рівень фінансової стійкості ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги». У третьому розділі розроблено заходи щодо зміцнення фінансової стійкості та обґрунтовано важливість забезпечення оптимальної структури капіталу.

На основі проведених досліджень зроблено висновки та сформульовано рекомендації щодо діяльності підприємства. Запропонований метод оптимізації структури капіталу, який ґрунтується на підходах до фінансування активів підприємства, що спрямований на максимізацію рентабельності власного капіталу.

Ключові слова: фінансова стійкість, власний та позиковий капітал, ліквідність, оптимізація структури капіталу.

ANNOTATION

Biletska D. S. Ways to strengthen the financial stability of an enterprise.
Kyiv. NUFT. 2024.

The qualification work consists of 100 pages of computer text. It consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of used sources, and appendices. The purpose of the work is to study methods of ensuring the financial stability of enterprises and to develop measures aimed at increasing its level. The object of the research is the processes and ways of strengthening the financial stability of LLC "Baker Tilly Accounting Services".

The subject of the research is theoretical-methodical and applied problems of ensuring the financial stability of the business entity. Research methods include comparison, grouping, index, balance, modeling, factor analysis, expert assessment method, and economic analysis.

The research is aimed at assessing the financial stability of the enterprise and determining strategies for its improvement. The first chapter thoroughly examines the theoretical aspect of financial stability, such as essence, concepts, influencing factors, and evaluation methods. The second chapter analyzes the efficiency of asset and capital utilization, liquidity and solvency levels, profitability and profitableness of the enterprise, as well as determines the type and level of financial stability of LLC "Baker Tilly Accounting Services". The third chapter develops measures to strengthen financial stability and substantiates the importance of ensuring an optimal capital structure.

Based on the conducted research, conclusions are drawn, and recommendations for the enterprise's activities are formulated. The proposed method of optimizing the capital structure is based on approaches to financing the enterprise's assets and aimed at maximizing the profitability of equity capital.

Keywords: financial stability, equity and debt capital, liquidity, capital structure optimization.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1. Економічна сутність та значення фінансової стійкості підприємства	6
1.2. Фактори, що впливають на рівень фінансової стійкості.....	11
1.3. Методичний інструментарій оцінки фінансової стійкості підприємства .	23
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1	28
РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА БУХГАЛТЕРСЬКІ ПОСЛУГИ».....	30
2.1. Загальна характеристика діяльності підприємства	30
2.2. Аналіз активів та капіталу підприємства	33
2.3. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства	45
2.4. Оцінка рівня та типу фінансової стійкості підприємства	49
2.5. Аналіз прибутковості та рентабельності підприємства	55
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2.....	63
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	66
3.1. Обґрунтування заходів щодо зміцнення фінансової стійкості підприємства ТОВ «Бейкер Тілли Україна Бухгалтерські послуги»	66
3.2. Розробка плану-прогнозу балансових показників підприємства на основі оптимізації структури його капіталу.....	72
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3	84
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	87
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	93
ДОДАТКИ	100

ВСТУП

Актуальність теми. У постійно змінній глобальній економіці забезпечення фінансової стійкості виступає як основний принцип для сталого зростання й процвітання. Стабільність фінансових систем має вирішальне значення не лише для добробуту окремих економік, а й для стабільності міжнародного фінансового ландшафту.

Фінансова криза 2007-2008 років, коли виявилось, що багато банків та фінансових установ мали значні втрати через неспроможність виплати іпотечних кредитів; довіра на ринку впала, і багато фінансових установ зазнали краху або потрапили під державну залежність. Так фінансова криза, яка спочатку почалася у США, поширилася на інші країни, оскільки багато банків і фінансових установ по всьому світу мали зв'язки з американським ринком іпотечних кредитів. Щоб вийти з цієї кризи, було прийнято ряд заходів та політик, серед яких: введення різноманітних економічних стимулів, такі як: програми податкових знижок, інфраструктурні проекти та соціальні програми, щоб стимулювати економічне зростання та зберегти робочі місця. Уряди в багатьох країнах ввели нові регуляції та зміни у фінансовому секторі для запобігання подібним кризам у майбутньому. Ці зміни включали посилення банківського нагляду, введення нових правил для кредитних установ та удосконалення фінансової звітності.

Крім того, сюди можна віднести COVID-19 як фінансова криза подібного рівня, але з деякими відмінностями. Хоча виникнення пандемії мала безпосередній вплив на глобальну економіку, включаючи сильний спад ринків акцій та скасування бізнес-операцій, її характер відрізняється від типових фінансових криз. Криза COVID-19 була спричинена глобальною пандемією здоров'я, а не фундаментальними дефектами у фінансовій системі. COVID-19 спровокував широкомасштабні заходи уряду, такі як карантини та локдауни, що спричинили масштабні припинення діяльності у різних секторах економіки. Після виникнення пандемії стали активно впроваджуватися програми стимулювання економіки, а також реформи у сфері охорони здоров'я.

Отже, історія наочно демонструє катастрофічні наслідки недостатньої уваги до забезпечення фінансової стабільності, які відчувалися на рівні націй та секторів, що підкреслює важливість впровадження міцних фінансових механізмів для захисту від системних ризиків.

Проблемам забезпечення та поліпшення фінансового стану, а також аналізу та діагностики фінансової стійкості підприємства приділяється значна увага вітчизняними та зарубіжними вченими. Значний внесок в дослідження даного питання було зроблено такими українськими економістами, як: Н.О. Власова, Н. А. Марченко, А. О. Деркач, О.М Філонича, М.Д Білик тощо. Щодо зарубіжних економістів, які вивчали тему оцінки фінансової стійкості підприємств, варто відзначити: Р.Д. Шиллер, Г. Марковіц, К. Френч, Д.Е. Хелфферта, Р.С. Сайфулін та багато інших.

Мета і завдання роботи. Метою роботи є дослідження методів забезпечення фінансової стійкості діяльності підприємств та розробка заходів, спрямованих на підвищення її рівня.

Згідно з поставленою метою в кваліфікаційній роботі були визначені наступні **завдання**:

- дослідити економічну сутність та значення фінансової стійкості підприємства;
- визначити фактори, що впливають на рівень фінансової стійкості;
- обґрунтувати методичний інструментарій оцінки фінансової стійкості підприємства;
- надати загальну характеристику діяльності підприємства;
- провести аналіз активів та капіталу підприємства;
- провести аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства;
- зробити оцінку рівня та типу фінансової стійкості підприємства;
- провести аналіз прибутковості та рентабельності підприємства;
- запропонувати заходи щодо зміцнення фінансової стійкості підприємства;
- розробити план-прогноз балансових показників підприємства на основі

оптимізації структури його капіталу.

Об'єктом дослідження є процеси та шляхи зміцнення фінансової стійкості ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги».

Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні проблеми забезпечення фінансової стійкості суб'єкту господарювання.

Методи дослідження. Під час написання роботи використані такі методи загальної теорії економічного аналізу: порівняння, угруповання, індексний, балансовий, моделювання, факторний аналіз, метод експертних оцінок, економічного аналізу.

Теоретичну та методологічну основу дослідження становлять наукові теоретичні і практичні роботи українських і зарубіжних учених з питань фінансового забезпечення та формування фінансової стійкості підприємств.

Інформаційна база дослідження – законодавчо-нормативна база, монографії, наукова періодика, статистична інформація, фінансова звітність досліджуваного підприємства, навчальні підручники, електронні ресурси.

Практичне значення отриманих результатів підприємству розробити та впровадити ефективні стратегії та тактики управління фінансами з метою зміцнення фінансової стійкості. Отримані дані також можуть бути використані для прийняття управлінських рішень щодо інвестицій, розподілу ресурсів, оптимізації фінансових потоків та планування бюджету. Результати даного дослідження можуть бути використані у подальших наукових дослідженнях.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, 3 розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Текстова частина (без додатків) викладена на 100 сторінках комп'ютерного тексту і містить 10 рисунків, 15 таблиць, 5 формул. Список використаних джерел включає 63 найменування.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність та значення фінансової стійкості підприємства

Для того, щоб ґрунтовніше розглянути таку економічну категорію як «фінансова стійкість» розпочнемо наше дослідження із визначення сутності понять фінансової «стійкості», «стабільності», «рівноваги» та «стану».

Слід зазначити, що поняття «фінансова стійкість» в економічній літературі є дискусійним питанням, і досі відкритим, так як деякі учені-економісти ототожнюють поняття «фінансової стійкості», «фінансової стабільності», «фінансової рівноваги» та «фінансового стану», а інші навпаки розрізняють. Тож нашою задачею буде проаналізувати сутність цих факторів і провести між ними логічну паралель [1, с. 791].

На думку Марченко Н. А. та Деркач А. О. [3, с. 93] фінансова стійкість це - стан фінансових ресурсів, при якому розумне управління ними забезпечує наявність власних коштів, стійку прибутковість та забезпечує процес розширеного відтворення. Тобто, це означає, що у суб'єкта є достатня кількість власних (не запозичених) коштів для покриття власних потреб і інвестицій. Крім того, підприємство має можливість збільшувати свої фінансові ресурси, вкладаючи їх у розвиток бізнесу, наприклад інвестуючи, тим самим розширюючи діяльність незалежно від зовнішніх чинників.

На думку Н. Ковальчук фінансова стійкість підприємства являє собою такий стан її фінансових ресурсів, при якому підприємство здатне своєчасно та в повному обсязі виконати взяті на себе зобов'язання перед усіма суб'єктами за рахунок власних та залучених коштів [2]. Позиція Н. Ковальчук відрізняється від попереднього опису в аспекті того, що автор визначає фінансову стійкість не лише наявністю власних коштів та стійку прибутковість, але також здатність

виконати фінансові зобов'язання перед усіма сторонами, включаючи кредиторів, постачальників, співробітників тощо. Це означає, що тут уже акцент на обов'язку підприємства виконувати свої фінансові зобов'язання перед усіма зацікавленими сторонами вчасно та в повному обсязі, незалежно від джерела коштів для їх погашення (власних чи залучених).

Згідно з думкою Філонича О.М., фінансова стійкість відображає стан фінансових ресурсів та їхнє використання таким чином, що підприємство може вільно керувати грошовими коштами, забезпечувати безперебійний процес виробництва та реалізації продукції, а також компенсувати витрати на розширення та модернізацію своїх активів [4, с.201]. Отже, в даному випадку позиція автора розширює опис фінансової стійкості, включаючи в неї аспекти управління грошовими ресурсами, безперебійності виробництва та здатності компенсувати витрати на розвиток. Тобто, це означає, що фінансова стійкість не лише полягає у здатності виконувати зобов'язання і збільшувати інвестиції, але й у здатності ефективно керувати грошовими потоками. До того ж, вчений відзначає не лише стан фінансових ресурсів, а також їхнє ефективне використання, щодо підтримки операційної діяльності та розвитку підприємства.

Під фінансовою стабільністю підприємства розуміють здатність суб'єкта господарювання забезпечувати сталий та ефективний розвиток, відповідно до сформованого рівня фінансової стійкості [5].

Це означає, що підприємство має достатні ресурси для виконання своїх фінансових зобов'язань у визначений термін, а також може ефективно використовувати свій капітал для здійснення інвестицій у розвиток бізнесу. Крім того, фінансова стабільність дозволяє підприємству відновлювати фінансову рівновагу в разі виникнення непередбачених обставин або економічних труднощів.

Фінансова система вважається стабільною, якщо: а) вона ефективно перерозподіляє ресурси від власників заощаджень до інвесторів; б) фінансові ризики піддаються детальній оцінці і ефективно контролюються; в) фінансова система здатна абсорбувати шоки без значних негативних наслідків [6]. Такий

підхід сприяє стабільності бізнесу та підвищує його конкурентоспроможність на ринку.

Фінансова стабільність сприяє збереженню довіри інвесторів та клієнтів до підприємства. Інвестори та кредитори шукають стабільність та надійність у своїх інвестиціях, тому підтримка стабільної фінансової ситуації підприємства є ключовою для залучення нових джерел фінансування та розширення бізнесу.

Фінансова стабільність також дозволяє підприємству відповідати на зміни в ринкових умовах та зберігати конкурентну перевагу. Завдяки стійким фінансовим показникам підприємство може ефективно адаптуватися до змін в попиті, ціновій конкуренції та інших зовнішніх чинників, що забезпечує йому стійкість та динамічний розвиток.

Не останню роль у досягненні фінансової стабільності відіграє професійне фінансове управління. Ефективне планування та контроль за фінансовими ресурсами дозволяють підприємству оптимізувати витрати, максимізувати доходи та уникати надмірних фінансових ризиків. Такий підхід допомагає забезпечити стабільність та стійкість підприємства в умовах непередбачуваних змін на ринку.

Формування рівноважної структури капіталу підприємства та збереження її у часі є основою забезпечення фінансової стійкості [7]. Рівноважна структура капіталу означає, що підприємство має оптимальне співвідношення між власним та позиковим капіталом, а також між короткостроковими та довгостроковими джерелами фінансування.

Збереження цієї рівноваги в часі означає, що підприємство прагне підтримувати цю оптимальну структуру капіталу протягом тривалого періоду. Наприклад, це може означати відповідне управління борговим навантаженням, підтримку потрібного рівня власного капіталу та стабільне здійснення фінансових операцій.

Таким чином, фінансова рівновага розглядається як основний принцип забезпечення фінансової стійкості. Іншими словами, коли підприємство зберігає

рівновагу між своїми джерелами капіталу та має можливість підтримувати цю рівновагу в часі, воно виявляє фінансову стійкість.

Крім того, збереження фінансової рівноваги допомагає підприємству залучати зовнішні джерела фінансування за більш вигідними умовами. Це стає можливим завдяки впевненості інвесторів та кредиторів у стійкості та надійності підприємства. Підтримка фінансової рівноваги також стимулює інвестиційний інтерес до підприємства та сприяє збільшенню його капіталізації на ринку.

Фінансова рівновага є важливим чинником для забезпечення сталого розвитку підприємства. Підприємство, яке здатне підтримувати рівновагу між своїми фінансовими ресурсами, може ефективно інвестувати у нові технології, розширення виробництва та розвиток нових ринків.

Отже, фінансова рівновага є передумовою формування фінансової стійкості [7]. Таким чином, забезпечення фінансової рівноваги допомагає підприємству уникати перевитрат, мінімізувати фінансові ризики та забезпечує сталість у фінансовому плануванні. Вона стає важливим елементом для досягнення й підтримки фінансової стійкості, що в свою чергу є основою успішного функціонування та розвитку підприємства.

На думку А.О. Пітінової фінансовий стан підприємства визначає його фінансову конкурентоспроможність, маючи на увазі його рівень платоспроможності та кредитоспроможності [8, с. 65].

Також, за висновком наукового колективу, під керівництвом А.М. Поддєрьогіна, фінансовий стан підприємства - це складне поняття, що формується в результаті взаємодії всіх складових систем фінансових відносин підприємства. Він визначається різними виробничо-господарськими факторами та відображається через систему показників, які відображають наявність, розподіл та ефективне використання фінансових ресурсів [9, с. 310].

Наприклад, за словами О. Островської, фінансовий стан підприємства представляє собою складну та інтегровану оцінку його діяльності протягом конкретного періоду. Ця оцінка відображає рівень доступності фінансових ресурсів, розумність їх розподілу, наявність достатньої кількості оборотних

коштів для своєчасного виконання фінансових зобов'язань та здатність до ефективного ведення господарської діяльності у майбутньому [10].

Для досягнення стабільного фінансового стану підприємству важливо постійно вдосконалювати свою фінансову стратегію, прогнозувати та управляти фінансовими ризиками, а також ефективно використовувати фінансові ресурси. Крім того, важливо мати прозору та точну фінансову звітність, яка дозволяє стейкхолдерам оцінити фінансовий стан підприємства та приймати обґрунтовані рішення. Такий підхід допомагає підприємствам підтримувати стабільність та забезпечувати їхню довгострокову життєздатність і успішність.

Таким чином саме фінансовий стан відображає здатність підприємства виробляти достатню кількість прибутку для покриття витрат, відшкодування заборгованості, забезпечення росту та розвитку. Фінансовий стан також впливає на рішення інвесторів, кредиторів та інших зацікавлених сторін. Для оцінки фінансового стану підприємства використовуються різноманітні методи, включаючи фінансовий аналіз, показники ліквідності, платоспроможності, рентабельності та інші.

Таким чином, давайте проілюструємо взаємозалежність між даними показниками (рис. 1.1):

Рис. 1.1. Структура взаємозв'язку між фінансовим станом, фінансовою стабільністю, фінансовою стійкістю та фінансовою рівновагою (складено автором на основі джерел [5; 6; 7; 9])

Отже, фінансовий стан підприємства є основою для забезпечення стійкості, стабільності та рівноваги. Високий рівень фінансового стану забезпечує підприємству необхідні ресурси для подолання економічних труднощів та забезпечує стабільність підприємницької діяльності. В свою чергу, фінансова стійкість допомагає підтримувати стабільність підприємства, тобто здатність до ефективного управління фінансовими ресурсами та впорядкування фінансових зобов'язань. В той самий час стійкість суб'єкта господарювання залежить від фінансової стабільності тим, що стабільність відповідає за відновлення фінансової рівноваги. А фінансова рівновага є основою забезпечення стійкості підприємства. Бо, саме фінансова рівновага передбачає баланс між такими складовими як активи, пасиви, капітал та прибуток. Коли підприємство знаходиться у стані фінансової рівноваги, воно ефективно використовує свої ресурси, має достатньо капіталу та ліквідності для забезпечення операційної активності і спроможності вирішувати фінансові труднощі, таким чином забезпечуючи фінансову стійкість підприємницької діяльності.

1.2 Фактори, що впливають на рівень фінансової стійкості

Досягнення та підтримка високого рівня фінансової стійкості є складним завданням, яке вимагає уваги до широкого спектру факторів, що впливають на фінансове здоров'я підприємства.

Зважаючи на комплексний характер впливу на фінансову стійкість, можна виокремити кілька груп факторів, які цілком або частково впливають на неї. У таблиці 1.1 наведені внутрішні та зовнішні чинники впливу на фінансову стійкість підприємств.

Таблиця 1.1

Чинники, які впливають на фінансову стійкість підприємства

Зовнішні чинники	
Економічне середовище	а) зміни в макроекономічних показниках; б) економічні цикли; в) кон'юнктура фінансового ринку
Політичне та правове середовище	а) податкова політика; б) регулювання фінансових ринків; в) регулювання торгівлі та міжнародної економічної політики; г) політична стабільність
Соціокультурні та технологічні фактори	а) технологічні інновації та їх вплив на фінансові процеси; б) зміни у споживчих уподобаннях та трендах; в) міграційні процеси; г) динаміка рівня реальних доходів населення; д) показники зайнятості та безробіття
Внутрішні чинники	
Операційні	а) ефективність виробничих процесів; б) управління ланцюгом постачання; в) якість продукції та обслуговування
Інвестиційні	а) стратегія інвестування; б) оцінка ризику інвестицій
Фінансові	а) структура капіталу б) платіжна дисципліна в) ефективне управління оборотним та основним капіталом

Джерело: складено автором на основі [11; 12; 13;]

Найбільш доцільно розглянути детальніше зовнішні та внутрішні фактори, що впливають на фінансову стійкість підприємства, оскільки до їх складу належать решта факторів у розрізі вище розглянутих класифікаційних ознак.

Зовнішнім чинником вважаємо економічне середовище:

1. Зміни в макроекономічних показниках, наприклад: *інфляція* - показник, що відображає зростання загального рівня цін на товари та послуги. На рівні підприємства інфляція впливає на зростання цін на продукцію (товари, роботи, послуги); скорочення кредитних активів та подорожчання кредитних ресурсів, моральний знос обладнання та техніки внаслідок гальмування науково-

технічного прогресу; зміна співвідношення доходів та видатків, що відображається на прибутковості, стані грошових потоків і, як наслідок, на діловій активності підприємства [14]. У зв'язку з цим, центральні банки країн часто використовують фінансово-кредитну політику з основним акцентом на контроль інфляції. Один з можливих способів досягнення цієї мети полягає в утриманні високих рівнів процентних ставок. Наприклад, коли інфляція складає 10%, відсоткова ставка на рівні 11% означає, що збереження збільшується, а не втрачає свою вартість [15].

Валютний курс: У глобальній економічній дійсності, зміни в обмінному курсі мають критичне значення. Вони стали неодмінною частиною, яку не можна ігнорувати. Вплив валютних курсів не можна недооцінити, оскільки вони можуть значно вплинути на конкурентоспроможність країн у міжнародній торгівлі [16]. Таким чином, зміни валютного курсу впливають на вартість імпорту та експорту, а також на вартість зовнішнього боргу та фінансові потоки підприємства.

Відсоткові ставки. Об'єктами інвестиційної діяльності можуть бути будь-яке майно, в тому числі основні і оборотні засоби в усіх галузях економіки, цінні папери (крім векселів), цільові грошові вклади, науково-технічна продукція, інтелектуальні цінності, інші об'єкти власності, а також майнові права [17]. З цього випливає, що зміни у відсоткових ставках можуть вплинути на витрати на позики та інвестиції, а також на споживчу активність та загальну економічну активність.

2. Економічні цикли. Економічні цикли включають фази зростання, занепаду, стабілізації та відновлення. Вони визначають загальний рівень економічної активності та споживчість товарів та послуг. Ці цикли можуть вплинути на витрати споживачів та бізнес-планування підприємства.

Розглянемо докладніше кожен з циклів та їх вплив на фінансову стійкість підприємницької діяльності (рис. 1.2).

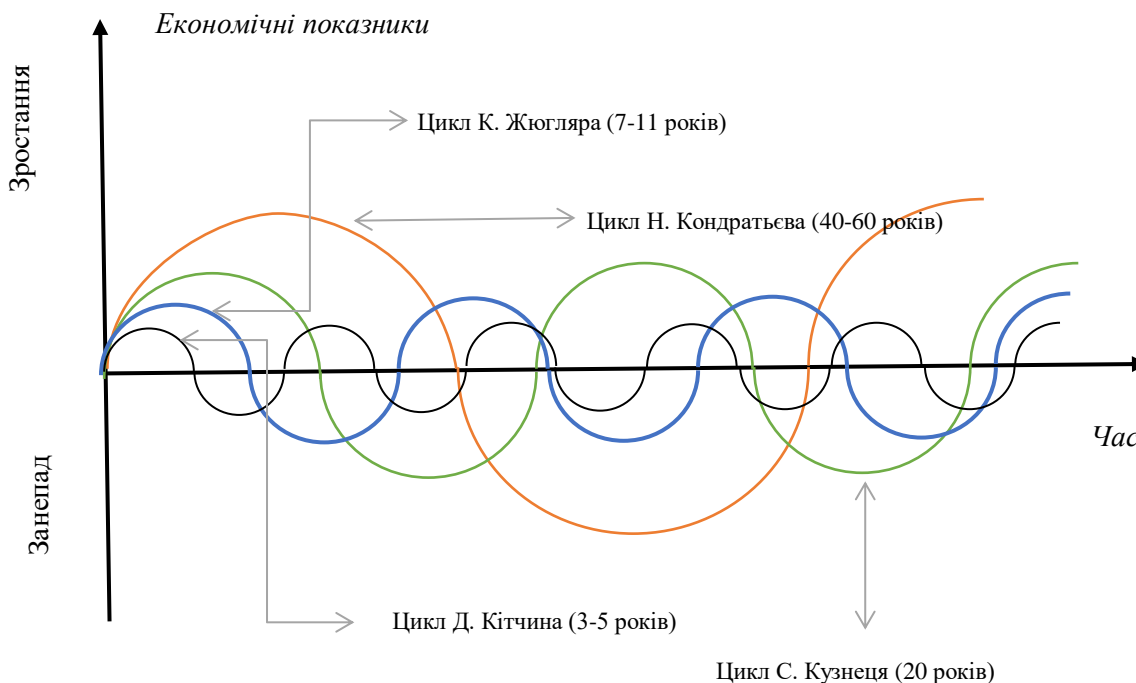

Рис. 1.2. Категорії циклічних періодів

Джерело: складено автором на основі [18; 19]

Цикл Кітчана (тривалість 3-5 років): позитивні наслідки: підвищення попиту на товари та послуги, збільшення виробництва, зростання прибутків підприємства; негативні наслідки: переутворення споживчого попиту, непередбачуваність ринку, можливість ризику затрат на складські запаси та інвестицій.

Цикл Жюгляра (тривалість 7-11 років): позитивні наслідки: можливість зниження конкуренції в часи кризи, покращення ринкової позиції підприємства; негативні наслідки: зменшення попиту на товари та послуги, зниження прибутків, важкість доступу до фінансування та можливість збитків.

Цикл Кузнеця (тривалість 20 років): позитивні наслідки: розширення ринків, підвищення виробництва та прибутків, можливість інвестування в нові проекти та розширення бізнесу; негативні наслідки: ризик переінвестування, можливість перевиробництва товарів, збільшення конкуренції та погіршення умов виробництва.

Цикл Кондратьєва (тривалість 40-60 років): позитивні наслідки: інновації та технологічний прогрес, що сприяють підвищенню ефективності та

збільшенню конкурентоспроможності підприємства; негативні наслідки: необхідність адаптації до нових технологій, конкуренція на ринку від інноваційних підприємств, можливість «старіння» технологій або втрати конкурентоспроможності підприємства.

Важливою для підприємства є здатність адаптуватися до різних етапів цих циклів, враховуючи їхній вплив на ринкові умови, споживчий попит та виробничі процеси. Це може включати диверсифікацію портфеля продуктів, ефективне управління запасами та ресурсами, а також гнучкість у стратегічному плануванні та прийнятті рішень.

3. Кон'юнктура фінансового ринку – це багатоструктурна та багатофункціональна система, яка містить у собі безліч учасників, що внаслідок купівлі-продажу фінансових інструментів перерозподіляють накопичені фінансові активи [20]. Кон'юнктура ринку включає в себе такі чинники, як процентні ставки, інфляція, обмінні курси, доступність кредитування та інші, що може значно впливати на фінансову стійкість підприємства.

Так як вище ми уже розглянули вплив процентних ставок, інфляції та обмінних курсів на фінансову стійкість підприємницької діяльності, давайте детальніше проаналізуємо вплив такого аспекту, як «доступність до кредитування».

В сучасних умовах банки є важливою ланкою, котра забезпечує фінансовими ресурсами економіку. Банки не лише торгують грошима, вони є найближчими до бізнесу, знають його потреби, виступаючи водночас аналітиками ринку [21; 22].

Таким чином, доступність кредитування - це ключовий фактор для фінансової стійкості підприємства, який визначає, наскільки легко або важко підприємству отримати фінансові ресурси для здійснення своєї діяльності.

Банки та фінансові установи аналізують кредитну історію підприємства, щоб оцінити його платіжну здатність та ризики. Чим краще кредитна історія підприємства, тим більше можливостей отримати кредит.

Завдяки залученим коштам підприємство може покривати свої поточні витрати, розширювати асортимент продукції або послуг, впроваджувати нові технології тощо.

Так доступність кредитів може суттєво впливати на фінансову стійкість підприємства, оскільки вона впливає на його можливість фінансувати свою діяльність, розвиватися та адаптуватися до змін на ринку. Якщо доступність кредитів обмежена, підприємство може зіткнутися з труднощами у здійсненні своїх стратегічних планів та забезпеченні своєї фінансової стабільності.

Політичне та правове середовище, як зовнішній чинник, включає: податкову політику, регулювання фінансових ринків, регулювання торгівлі та міжнародної економічної політики, політичну стабільність.

Податкова політика. Фіскально-регулюючий потенціал країни відіграє важливу роль як у внутрішньому бізнес-середовищі, так і у зовнішньому - можливість залучення іноземного капіталу, тобто інвестиції або розташування іноземних підприємств. Вибір моделі податкової політики та складу податкової системи країни є важливим фактором, що впливають на потенціал та фінансові можливості підприємств. Це відображається через податковий менталітет та рівень податкового навантаження, які визначають рівень податкової культури населення і, відповідно, соціальну відповідальність бізнесу [24, с. 5].

У таблиці 1.2 розглянуто позитивні та негативні фактори податкової політики щодо фінансової стійкості підприємства.

Таблиця 1.2

Вплив податкової політики на фінансову стійкість підприємства

Позитивні фактори	Негативні фактори
<p>Стимулювання інвестицій та розвитку: Певні податкові пільги та стимули можуть сприяти залученню капіталу та інвестицій у розвиток підприємства, що в свою чергу може підвищити його конкурентоспроможність та прибутковість.</p>	<p>Податковий статус контрагентів В принципі, високі ставки ПДВ негативно впливають на економічну діяльність підприємства внаслідок наявності часового розриву між моментом оплати ПДВ у ціні товару і моментом відшкодуванням його з бюджету, а також внаслідок підвищених витрат на придбання додаткових матеріально-технічних ресурсів у разі розширення виробництва.</p>

Продовження таблиці 1.2

Позитивні фактори	Негативні фактори
<p>Зменшення податкового навантаження: Зниження рівня оподаткування або впровадження податкових пільг може зменшити фінансове навантаження підприємства, звільнивши додаткові ресурси для інвестицій, розвитку та збільшення конкурентоспроможності.</p>	<p>Ризик несплати податків сплата штрафів, пені, неустойок</p>
<p>Підвищення ліквідності: Деякі податкові заходи, які передбачають стимулювання збереження та реінвестування прибутку, можуть сприяти підвищенню ліквідності та фінансової стабільності підприємства.</p>	<p>Ризик податкового контролю виникнення санкцій втрата через невиконання платниками податків законодавчих податкових актів</p>
	<p>Ризик карного переслідування податкового характеру арешт/конфіскація майна позбавлення волі платника податків за здійснення податкових правопорушень, передбачених чинним законодавством України</p>

Джерело: складено автором на основі [24; 25; 26; 27;28]

Отже, податкова політика впливає на фінансову стійкість підприємства через різноманітні механізми та фактори. Позитивні аспекти, такі як стимулювання інвестицій, зменшення податкового навантаження та підвищення ліквідності, можуть сприяти покращенню фінансового стану підприємства і підвищенню його конкурентоспроможності.

Проте негативні аспекти, такі як підвищення податкового тягаря, податкові ризики та обмеження на фінансові ресурси, можуть створювати додаткові виклики та обмеження для підприємства, підвищуючи фінансовий натиск та блокувати розвиток фінансової стійкості.

Важливо, щоб податкова політика була збалансованою та прозорою, сприяла формування вигідних умов для бізнесу, зменшувала ризики та стимулювала інвестиції та розвиток. Для досягнення цих цілей важливо враховувати потреби та інтереси різних суб'єктів господарювання, сприяти

створенню прозорих та стабільних правил гри, а також активно співпрацювати з бізнес-спільнотою та громадськістю для пошуку оптимальних рішень. Тільки такий підхід дозволить створити здорові умови для стійкого та збалансованого розвитку підприємств та економіки в цілому.

Політична стабільність. З одного боку, політична стабільність може мати значний вплив на фінансову стійкість, оскільки політичні процеси та рішення уряду можуть впливати на економічну ситуацію та бізнес-середовище.

Крім того, сприяє створенню сприятливого середовища для довгострокового планування та розвитку бізнесу. Бізнес-спільноті легше робити стратегічні рішення та інвестувати в розвиток, коли існує відсутність політичної нестабільності та невизначеності.

З іншого боку, політична нестабільність в країні може створювати невизначеність для інвесторів і підприємств, оскільки вона може призвести до непередбачуваних змін у законодавстві, податковій політиці та регулюванні, що може блокувати інвестиції та призвести до ризиків для бізнесу.

Після введення воєнного стану та початку активних воєнних дій на території України, більшість підприємств стали фактично паралізованими через різні обставини. Від морального та психологічного стресу до економічного спаду та припинення ділової активності, особливо це стосувалося підприємств, розташованих у зоні воєнних дій. Ці підприємства стали неспроможними функціонувати через обмежену безпеку та обмежений доступ до ресурсів. Така ситуація спричинила серйозні виклики для їхньої діяльності та виживання [30].

Соціокультурні та технологічні фактори:

1. Технологічні інновації та їх вплив на фінансові процеси: а) провадження новітніх технологій: інновації можуть покращити ефективність виробництва, знизити витрати та підвищити якість продукції чи послуг. Це може позитивно впливати на фінансові показники підприємства, збільшуючи прибуток та конкурентоспроможність. б) інвестиції в дослідження та розвиток: інновації часто потребують значних інвестицій в дослідження та розвиток. Це може

впливати на фінансовий стан підприємства, зокрема, збільшуючи витрати та зменшуючи прибуток на початкових етапах впровадження нових технологій.

2. Зміни у споживчих уподобаннях та трендах:

Зміна попиту. із зміною у споживчих уподобаннях може змінюватися попит на продукцію чи послуги підприємства. Це може впливати на обсяги продажів та прибуток.

Необхідність адаптації: підприємствам потрібно вміти швидко реагувати на зміни у споживчих уподобаннях та трендах, адаптувати свою продукцію чи послуги, щоб задовольняти нові вимоги ринку.

3. Міграційні процеси:

- зміни в ринковому розміщенні: міграційні процеси можуть впливати на ринкове розміщення підприємства, змінюючи географію попиту на його продукцію чи послуги.

- вплив на робочу силу: міграція може впливати на рівень доступної робочої сили та її якість, що може впливати на продуктивність та витрати підприємства.

4. Динаміка рівня реальних доходів населення:

- попит на товари та послуги: зміни у рівні доходів населення можуть впливати на його споживчі можливості та попит на товари та послуги.

- цінова чутливість: підприємства можуть змушені реагувати на зміни у рівні доходів своїх клієнтів, змінюючи ціни чи адаптуючи асортимент продукції.

5. Показники зайнятості та безробіття:

- вплив на споживчі можливості: рівень зайнятості та безробіття впливає на споживчі можливості населення, що може впливати на попит на товари та послуги підприємства.

- соціальна стабільність: високий рівень безробіття може впливати на соціальну стабільність та економічну ситуацію в країні або регіоні, що може мати негативний вплив на діяльність підприємства.

До внутрішніх чинників впливу на фінансову стійкість підприємства нами віднесено: операційні, інвестиційні і фінансові.

Операційні:

1. Ефективність виробничих процесів:

- зниження витрат: ефективність виробничих процесів дозволяє підприємству зменшити витрати на виробництво, що може призвести до збільшення маржі прибутку.

- збільшення продуктивності праці: оптимізація виробничих процесів може підвищити продуктивність праці, що зменшить витрати на одиницю продукції та збільшить прибуток.

- зменшення часу виробництва: швидкіше виробництво дозволяє підприємству швидше реагувати на зміни в попиті та ринкові умови, що може позитивно впливати на обсяги продажів та прибуток.

2. Управління ланцюгом постачання:

- оптимізація запасів: ефективне управління ланцюгом постачання дозволяє підприємству знизити витрати на утримання запасів, уникнути нестачі чи зайвих запасів, що може позитивно впливати на ліквідність та оборотність коштів.

- зниження ризику постачання: ефективне управління ланцюгом постачання дозволяє підприємству зменшити ризик зупинки виробництва через проблеми з постачальниками, що може зберегти прибуток.

- підвищення якості постачання: оптимізація ланцюга постачання може підвищити якість вхідних матеріалів та скоротити час від виготовлення до продажу, що може позитивно впливати на репутацію та задоволення клієнтів.

3. Якість продукції та обслуговування:

- задоволення клієнтів: висока якість продукції та обслуговування може забезпечити задоволення клієнтів та збільшити їх лояльність, що сприяє збільшенню обсягів продажів та повторним покупкам.

- менша кількість повернень: висока якість продукції дозволяє підприємству уникнути проблем з поверненнями товарів та послуг, що може знизити витрати та зберегти прибуток.

- позитивна репутація бренду: якість продукції та обслуговування є ключовим елементом формування позитивної репутації бренду, що може привертати нових клієнтів та підтримувати існуючих.

Інвестиційні:

I. Стратегія інвестування:

1) оптимальне використання ресурсів: ефективна стратегія інвестування дозволяє підприємству оптимально розподіляти свої фінансові ресурси між різними проектами та ініціативами, що може підвищити ефективність використання капіталу та збільшити прибуток;

2) підвищення конкурентоспроможності: інвестиції в нові технології, дослідження та розвиток можуть підвищити конкурентоспроможність підприємства, що може сприяти збільшенню обсягів продажів та прибутку;

3) диверсифікація ризиків: стратегія інвестування може включати диверсифікацію портфеля проектів та інвестицій, що допомагає зменшити ризики та зберегти стійкість підприємства у випадку негативних подій на ринку.

II. Оцінка ризику інвестицій:

1) мінімізація втрат: ефективна оцінка ризику інвестицій дозволяє підприємству мінімізувати можливі втрати в результаті невдалих інвестицій, що сприяє збереженню прибутку та фінансовій стійкості;

2) підвищення точності прогнозів: оцінка ризику допомагає підприємству краще розуміти потенційні ризики та несправності в інвестиційних проектах, що дозволяє підвищити точність прогнозів та прийняття обґрунтованих рішень;

3) забезпечення стійкості фінансових потоків: оцінка ризику допомагає підприємству уникнути потенційних фінансових криз та негативних впливів на стійкість фінансових потоків шляхом прийняття відповідних заходів управління ризиками.

Фінансові:

I. Структура капіталу:

1) оптимізація витрат на капітал: ефективне використання структури капіталу дозволяє підприємству мінімізувати витрати на залучення фінансування та забезпечити оптимальне співвідношення між власним та залученим капіталом;

2) мінімізація фінансових ризиків: правильно збалансована структура капіталу допомагає підприємству зменшити фінансові ризики та забезпечити стабільність в умовах змін на ринку чи економічних коливань;

3) зниження фінансових витрат: ефективне управління структурою капіталу може допомогти підприємству знизити витрати на обслуговування боргів та максимізувати прибуток для акціонерів чи власників.

2. Платіжна дисципліна:

1) забезпечення ліквідності: строга платіжна дисципліна допомагає підприємству забезпечити достатній оборот грошових коштів для забезпечення поточних зобов'язань та фінансових потреб;

2) підтримання доброї репутації: своєчасні та регулярні платежі сприяють формуванню доброї репутації підприємства серед постачальників, кредиторів та інших зацікавлених сторін;

3) уникнення штрафів та збитків: своєчасні платежі допомагають уникнути штрафів та інших витрат, пов'язаних з простроченими платежами, що сприяє економії коштів та збереженню фінансової стійкості.

3. Ефективне управління оборотним та основним капіталом:

Оптимізація запасів: ефективне управління оборотним капіталом дозволяє підприємству мінімізувати витрати на утримання запасів та забезпечити оптимальний оборот грошових коштів.

Максимізація використання активів: ефективне управління основним капіталом допомагає підприємству максимізувати використання своїх матеріальних та фінансових ресурсів, що сприяє збільшенню прибутку та фінансовій стійкості.

Мінімізація затрат на утримання активів: ефективне управління капіталом допомагає підприємству зменшити затрати на утримання активів та оптимізувати їх ефективність, що сприяє підвищенню рентабельності та фінансової стійкості.

Ці внутрішні чинники є ключовими для забезпечення ефективного управління фінансовою стійкістю підприємства. Правильно розроблена стратегія

управління капіталом, платіжної дисципліни та управління оборотним та основним капіталом допомагає підприємству досягти своїх фінансових цілей та забезпечити стабільність у довгостроковій перспективі.

1.3. Методичний інструментарій оцінки фінансової стійкості підприємства

Оцінка фінансової стійкості підприємства є важливою складовою успішного управління бізнесом у сучасних умовах. У зростаючому економічному та фінансовому середовищі, де підприємства зіштовхуються з різноманітними викликами та ризиками, належна оцінка фінансової стійкості стає стратегічною необхідністю. У цьому контексті методичний інструментарій оцінки фінансової стійкості підприємства виявляється ключовим фактором для прийняття обґрунтованих управлінських рішень та забезпечення стабільності його фінансового стану.

Методичний інструментарій оцінки фінансової стійкості підприємства може включати такі компоненти:

Автономність підприємства

Автономність підприємства визначається як його здатність до самостійного функціонування та вирішення власних потреб без залучення зовнішніх ресурсів. Цей показник розраховується як співвідношення власних (собівартості) ресурсів підприємства до загальних (загальної суми) його ресурсів, тобто активів. Формула розрахунку автономності підприємства може бути виражена так [31, с. 40]:

$$АП = \frac{ВК}{А}, \quad (1.1)$$

ВК – власні кошти, А – активи;

Нормативне значення для даного показника становить 0,2 – 0,5.

Коефіцієнт фінансової стабільності. Фінансова стабільність підприємства є ключовим показником його фінансового здоров'я та здатності до витримки

економічних та фінансових труднощів. Існує кілька підходів до розрахунку цього показника, але один з найпоширеніших – це співвідношення між власними коштами та зобов'язаннями [32, с. 75], щоб визначити, наскільки підприємство залежить від зовнішніх джерел фінансування та його власних ресурсів.

$$\text{ФА} = \frac{\text{ВК}}{\text{ДЗ} + \text{ПЗ}}, \quad (1.2)$$

ВК – власні кошти, ДЗ – довгострокові зобов'язання, ПЗ – поточні зобов'язання.

Цей показник надає оцінку стійкості фінансового стану підприємства, оскільки він вказує на те, наскільки добре підприємство може витримати фінансові труднощі та погасити свої зобов'язання. Крім того, розрахунок цього коефіцієнту може бути корисним інструментом для управління фінансами підприємства, допомагаючи приймати рішення про кредитування, розподіл прибутку та інші фінансові стратегії.

Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості

Розрахунок співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості є важливим інструментом фінансового аналізу та управління. Цей показник надає корисну інформацію про фінансові потоки підприємства та його зв'язки з клієнтами та постачальниками.

Формула розрахунку даного показника може бути виражена так [31, с. 40]:

$$\text{СДКЗ} = \frac{\text{Дебіторська заборгованість}}{\text{Кредиторська заборгованість}}, \quad (1.3)$$

Нормативне значення для даного показника становить 0,6 – 1.

Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості допомагає визначити, наскільки швидко підприємство може конвертувати свої дебіторські заборгованості в готівку порівняно з кредиторською заборгованістю. Це дає уявлення про ліквідність підприємства.

Ліквідність та платоспроможність.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності є ключовим показником фінансової аналітики, який визначає спроможність підприємства виконати свої негайні фінансові зобов'язання за допомогою наявних грошових коштів.

Формула розрахунку даного показника може бути виражена так [33, с.118; 34, с. 200; 35, с.74; 36, с.67]:

$$\text{Коефіцієнт абсолютної ліквідності} = \frac{\text{Грошові кошти}}{\text{Поточні зобов'язання}}, \quad (1.4)$$

Коефіцієнт абсолютної ліквідності дозволяє визначити, наскільки підприємство може виконати свої поточні зобов'язання в найближчому майбутньому без необхідності продажу активів чи отримання додаткового фінансування.

Коефіцієнт загальної ліквідності є ще одним важливим показником фінансової аналітики, який визначає спроможність підприємства виконати свої поточні зобов'язання за допомогою оборотних активів.

Формула розрахунку даного показника може бути виражена так [33, с.118; 34, с. 200; 35, с.74; 36, с.67]:

$$\text{Коефіцієнт загальної ліквідності} = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Поточні зобов'язання}}, \quad (1.5)$$

Так підприємства можуть планувати свої фінансові потоки та забезпечити належний рівень ліквідності для виконання поточних зобов'язань.

Коефіцієнт критичної (швидкої) ліквідності - це ще один важливий показник фінансового аналізу, який визначає спроможність підприємства виконати свої поточні зобов'язання за допомогою найбільш ліквідних активів, що не включають запаси.

Формула розрахунку даного показника може бути виражена так [33, с.118; 34, с. 200; 35, с.74; 36, с.67]:

$$\text{Коефіцієнт загальної ліквідності} = \frac{\text{Оборотні активи} - \text{Запаси}}{\text{Поточні зобов'язання}}, \quad (1.6)$$

Виключення запасів з розрахунку дозволяє оцінити, наскільки ефективно управляються запасами в підприємстві та наскільки вони можуть бути швидко реалізовані.

Майновий стан. Визначення віддачі основних засобів є важливим інструментом для аналізу фінансової стійкості підприємства та прийняття управлінських рішень щодо його розвитку і інвестиційної політики.

Формула розрахунку даного показника може бути виражена так [36, с.67; 37, с.253]:

$$\text{Віддача ОЗ} = \frac{\text{Чистий дохід}}{\text{Середньорічна вартість основних засобів}}, \quad (1.7)$$

Віддача основних засобів дозволяє визначити, наскільки ефективно підприємство використовує свої основні засоби для генерації прибутку. Висока віддача ОЗ свідчить про те, що підприємство успішно використовує свої активи для отримання прибутку. Таким чином, цей показник допомагає інвесторам та управлінцям оцінити ефективність інвестицій в основні засоби. Висока фондовіддача може свідчити про те, що інвестиції в ці активи є доцільними та прибутковими.

Далі можна визначити місткість основних засобів, що є оберненим показником до віддачі основних засобів, також є важливим етапом при визначенні фінансової стійкості підприємства. Цей показник вказує на те, яка частина активів підприємства фінансується власним капіталом, тобто внеском власників.

Формула розрахунку даного показника може бути виражена так [38, с.180]:

$$\text{Місткість ОЗ} = \frac{\text{Середньорічна вартість основних засобів}}{\text{Чистий дохід}}, \quad (1.8)$$

Висока місткість основних засобів означає, що підприємство має достатньо власних ресурсів для покриття своїх зобов'язань, навіть у разі виникнення фінансових труднощів. Це допомагає знизити ризик неплатоспроможності та зберегти фінансову стабільність.

Далі бажано розрахувати коефіцієнт зносу основних засобів. Цей показник має важливе місце при визначенні фінансової стійкості підприємства, бо високий коефіцієнт зносу може свідчити про те, що основні засоби вже відслужили свій термін та потребують ремонту чи заміни. Недостатня обслуговуваність або застарілість основних засобів може призвести до зниження продуктивності та конкурентоспроможності підприємства.

Формула розрахунку даного показника може бути виражена так [36, с.67; 37, с.253]:

$$\text{Коефіцієнт зносу основних засобів} = \frac{\text{Знос ОЗ}}{\text{Первісна вартість ОЗ}}, \quad (1.9)$$

Також визначення коефіцієнта придатності основних засобів є важливим етапом у процесі управління активами підприємства. Він дозволяє визначити, яку частину потенційного терміну служби основних засобів вони вже відслужили. Це допомагає оцінити ефективність їх використання та планувати потрібні капіталовкладення на їх заміну чи ремонт.

Формула розрахунку даного показника може бути виражена так [39]:

$$\text{Коефіцієнт придатності} = \frac{ОФ_з}{ОФ_п}, \quad (1.10)$$

Де $ОФ_з$ – залишкова вартість після врахування суми зносу основних засобів; $ОФ_п$ – первісна вартість основних засобів.

Рентабельність. Розрахунок коефіцієнта рентабельності активів є важливим елементом в оцінці фінансової стійкості підприємства.

Формула розрахунку даного показника може бути виражена так [33, с.118; 37, с.259; 36, с.67]:

$$\text{Коефіцієнт рентабельності основних засобів} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Середньорічна вартість основних засобів}} \times 100, \quad (1.11)$$

Високий рівень коефіцієнта рентабельності активів може свідчити про фінансову стійкість підприємства, оскільки він вказує на здатність підприємства генерувати прибуток з використанням своїх активів. Це важливо для забезпечення здатності підприємства виплачувати свої зобов'язання та забезпечення його стійкості в умовах ринкових коливань.

Далі можемо розрахувати коефіцієнт рентабельності власного капіталу, що вказує на те, яка частина активів підприємства фінансується власним капіталом.

Формула розрахунку даного показника може бути виражена так [33, с.118; 36, с.67; 37, с.259]:

$$\text{Коефіцієнт рентабельності власного капіталу} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Власний капітал}}, \quad (1.12)$$

Високий рівень цього коефіцієнта свідчить про стійкість підприємства до фінансових труднощів, оскільки воно має достатньо власних ресурсів для покриття своїх зобов'язань.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

Проведене дослідження теоретичних основ забезпечення фінансової стійкості підприємства дозволило зробити такі висновки:

Обґрунтовано, що фінансова стійкість підприємства охоплює аналіз як внутрішніх, так і зовнішніх факторів, що впливають на «фінансове здоров'я» підприємства. Фінансова стійкість в цьому контексті визначається як здатність підприємства своєчасно і в повному обсязі виконувати свої фінансові зобов'язання, а також підтримувати необхідний рівень ліквідності, платоспроможності та рентабельності.

Ключовим аспектом є фінансовий стан підприємства, який забезпечує стабільність та економічну рівновагу. Високий рівень фінансового стану дозволяє підприємству долати труднощі та підтримувати свою стійкість. Важливо ефективно управляти фінансовими ресурсами та вчасно вирішувати фінансові зобов'язання, що сприяє готовності підприємства до фінансових труднощів.

Фінансова стійкість залежить як від внутрішніх, так і зовнішніх факторів. Зовнішні чинники, такі як макроекономічні показники (наприклад, інфляція), можуть суттєво впливати на фінансову стійкість. Зростання цін на товари та послуги може збільшити витрати на виробництво та скоротити кредитні активи, впливаючи на прибутковість, грошові потоки та ділову активність підприємства.

Для підтримки фінансової стійкості підприємство повинно адаптуватися до різних етапів економічних циклів, ефективно управляти запасами та ресурсами, бути гнучким у стратегічному плануванні та прийнятті рішень. Доступність кредитів також відіграє важливу роль, оскільки обмежена

доступність може перешкоджати реалізації стратегічних планів та забезпеченню фінансової стабільності.

Внутрішні чинники також суттєво впливають на фінансову стійкість. Операційні аспекти, такі як ефективність виробничих процесів, управління ланцюгом постачання та якість продукції та обслуговування, відіграють ключову роль у фінансовому успіху підприємства. Ефективність виробничих процесів дозволяє оптимізувати витрати та забезпечує високу якість продукції, що впливає на його конкурентоспроможність. Управління ланцюгом постачання допомагає забезпечити своєчасне та ефективне постачання ресурсів, тим самим зменшуючи ризики та збільшуючи ліквідність. Якість продукції та обслуговування визначає репутацію підприємства та здатність залучити та утримати клієнтів.

Стратегія інвестування та оцінка ризиків інвестицій визначають довгостроковий успіх, а ефективне управління капіталом забезпечує стабільність фінансових потоків.

Отже, для досягнення та підтримки фінансової стійкості необхідно систематично аналізувати та управляти всіма аспектами фінансового стану підприємства, враховуючи як внутрішні, так і зовнішні чинники.

З одного боку, воно має реагувати на зовнішні впливи, такі як зміни в макроекономічних показниках, політична нестабільність та технологічні інновації. З іншого боку, підприємство повинно ефективно управляти своїми внутрішніми ресурсами та процесами, щоб оптимізувати витрати, збільшити продуктивність та забезпечити високу якість продукції та обслуговування. Тільки враховуючи ці аспекти та приймаючи належні управлінські рішення підприємство може досягти й підтримати свою фінансову стійкість в умовах змінного бізнес-середовища.

РОЗДІЛ 2

ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА БУХГАЛТЕРСЬКІ ПОСЛУГИ»

2.1. Загальна характеристика діяльності підприємства

ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА» (надалі – «BakerTilly» або «Компанія») надає професійні аудиторські та консультаційні послуги на підставах та в порядку, що передбачені Законом України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» і Міжнародними стандартами аудиту.

Загальна чисельність працівників станом на 31 грудня 2022 року – 180 чоловік, з яких 148 були задіяні у наданні професійних послуг. Співробітники працювали в 3 офісах у Києві, Одесі та Запоріжжі.

Компанія включена до всіх розділів Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, зокрема до 4-го розділу, який включає суб'єктів аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес. Номер реєстрації у Реєстрі: 2091.

Загальна інформація про ТОВ «BakerTilly Україна» наведена у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Загальна інформація про ТОВ «BakerTilly Україна»

Повна назва	Товариство з обмеженою відповідальністю «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА».
Рік заснування	29.04.1999
Статутний капітал дорівнює	46 250 гривень
Скорочена назва	ТОВ «BakerTilly»
Організаційно – правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю
Вид економічної діяльності	Діяльність у сфері бухгалтерського обліку й аудиту; консультування з питань оподаткування
ЄДРПОУ	30373906
Юридична адреса	04112, місто Київ, вулиця Грекова, 3, квартира 9.
Фактична адреса	03150, місто Київ, вулиця Фізкультури, 28.
Керівник	Почкун Олександр Васильович

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності ТОВ «BakerTilly Україна»

ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА» разом з іншими компаніями, які діють під брендом Baker Tilly в Україні, є членом глобальної мережі Baker Tilly International, членами якої є окремі та незалежні юридичні особи. Baker Tilly - зареєстрований товарний знак та найменування, що використовується мережею Baker Tilly International та її фірмами членами на підставі ліцензійних угод.

Перелік юридичних осіб, що оперують під брендом Baker Tilly в Україні, характер та основна область їх діяльності:

1. ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА» - аудиторські послуги та послуги консалтингу;

2. ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА БУХГАЛТЕРСЬКІ ПОСЛУГИ» - бухгалтерські послуги;

3. ДОЧІРНЄ ПІДПРИЄМСТВО «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА КОНСАЛТИНГ» - податкове консультування, послуги з консалтингу та оцінювання;

4. ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА ЕДЬЮКЕЙШН ЦЕНТР» - послуги в сфері бізнес-освіти.

Компанія не має інших пов'язаних осіб в розумінні Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність». Послуги з надання впевненості надаються виключно ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА».

ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА» на 100% належить своїм учасникам (партнерам), більшість з яких є працівниками Компанії.

Станом на 31 грудня 2022 р. частка участі в статутному капіталі товариства, що належала сертифікованим аудиторам - громадянам України, складала 100%.

В силу нормативно правових чи інших обставин ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА» не є юридичним власником усіх компаній, що діють в Україні під брендом Baker Tilly. В таких випадках певні частки участі в статутних капіталах належить окремим партнерам.

Підрозділ «ТОВ БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА БУХГАЛТЕРСЬКІ ПОСЛУГИ» є ключовим гравцем на ринку бухгалтерських послуг в Україні.

Компанія має значний досвід у наданні аудиторських та консультаційних послуг, а також в області бухгалтерського обліку. Її членство в глобальній мережі Baker Tilly International свідчить про високий рівень професійного стандарту та відповідність міжнародним нормам.

Заснування компанії «ІГК Україна Аудит» ознаменувало початок значної історії в галузі аудиту в Україні. Перший спільний проєкт з Baker Tilly UK, аудит компанії «Укрпродукт», завершився успішним IPO, яке принесло «Укрпродукт» 6 мільйонів фунтів стерлінгів.

Згодом «ІГК Україна Аудит» приєдналася до мережі Baker Tilly International, ставши її незалежним членом, і згодом трансформувалася у Baker Tilly Ukraine. Це сприяло виходу компанії на міжнародний рівень аудиторських послуг. Одним з визначних проєктів був аудит компанії «XXI століття», яка планувала IPO, після чого Baker Tilly Ukraine отримала нові пропозиції на проведення аудитів для Aisi Realty Public Limited, Kernel Holding S. A., Landkom International та KDD Group N. V.

Компанія активно розширювала свою присутність в Україні, відкриваючи філії в Донецьку та Одесі. Важливою віхою стало отримання акредитації ACCA та підтвердження статусу Trainee Development Gold, що офіційно визнало високі стандарти навчання та підтримки професійного розвитку співробітників.

У подальші роки Baker Tilly в Україні об'єдналася з Grant Thornton Ukraine під брендом Baker Tilly, що стало першим в Україні об'єднанням компаній, що представляють всесвітньо відомі міжнародні аудиторські мережі. Компанія також досягла найвищого стандарту Асоціації - Trainee Development Platinum.

Розвиток продовжився відкриттям Освітнього центру, що надав працівникам можливість навчатися на робочому місці, вивчати іноземні мови та відвідувати внутрішні тренінги. Було запущено програму стажування для студентів останніх курсів, найкращі з яких залишилися працювати в компанії.

Baker Tilly розширила свій портфель послуг, включивши консультаційну підтримку підприємств та інвесторів аграрної сфери. Також було підписано угоду з Асоціацією сертифікованих міжнародних професійних бухгалтерів, що

надало співробітникам доступ до онлайн-курсів і сертифікації від Американського інституту сертифікованих бухгалтерів (AICPA).

Попри складні умови, компанія продовжувала своє зростання, відкриваючи філії в Запоріжжі (тимчасово не працює через воєнний стан) та Тернополі. Відбувся ребрендинг компанії, і укладено контракт з Державним концерном «Укроборонпром» на проведення аудиту, виграний через аукціон на електронній платформі Prozorro.

У 2020 році Baker Tilly стала партнером UK GREAT National Pavilion на виставці "Агро Весна". Партнер консультативних послуг Андрій Каліушенко та Михайло Корилкевич представили проєкт «Сімейні молочні ферми в Україні». У рамках цієї ж виставки був організований прийом Посольствами Великобританії, Нідерландів та Франції в Україні.

Baker Tilly також підготувала звіт про сталий розвиток компанії Coca-Cola в Україні за 2020 рік відповідно до стандартів GRI. Компанія стала учасником Глобального договору ООН в Україні.

Згідно з Рішенням Комісії з атестації, ТОВ "БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА ЕДЬЮКЕЙШН ЦЕНТР" отримало право проводити освітні заходи за Порядком безперервного професійного навчання аудиторів.

Baker Tilly International припинила співпрацю з компаніями в Росії та Білорусі, створивши фонд для підтримки волонтерських організацій, що допомагають Україні.

2.2. Аналіз активів та капіталу підприємства

В сучасному світі, де бізнес-середовище постійно змінюється, важливість ефективного фінансового управління для підприємств стає дедалі більшою. Одним із ключових аспектів у цьому контексті є аналіз активів та капіталу підприємства. Аналіз цих фінансових показників не лише дозволяє оцінити поточний фінансовий стан підприємства, але й допомагає визначити його фінансову стійкість.

Власний капітал, хоча і є основою для фінансової стійкості, але не завжди може забезпечити необхідний обсяг активів для розширення діяльності підприємства, особливо у періоди сприятливої економічної кон'юнктури. Тому використання позикового капіталу може забезпечити підприємству додаткові можливості для розвитку шляхом формування додаткового обсягу активів та підвищення фінансової рентабельності.

Проте використання позикового капіталу також супроводжується певними ризиками, зокрема збільшенням фінансового ризику та загрози банкрутства внаслідок збільшення частки позикових коштів у загальній сумі капіталу. Тому важливо здійснювати аналіз активів та капіталу підприємства для визначення оптимальної структури капіталу, яка забезпечить максимальну ринкову вартість підприємства за мінімального рівня фінансових ризиків. Такий аналіз дозволить підприємству зберігати фінансову стійкість та ефективно управляти своїми ресурсами, забезпечуючи успішний розвиток у конкурентному бізнес-середовищі [42, с. 385].

Розглянемо співвідношення власного капіталу до позикового на підприємстві ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги» за період 2020-2022 роки (рис. 2.1).

Протягом трьох років спостерігається зростання загального обсягу капіталу, що свідчить про активний розвиток підприємства.

За цей період відбулося значне зростання частки позикового капіталу в загальній структурі капіталу підприємства. Це може бути зумовлене потребою у фінансуванні для розширення діяльності або впровадження нових проєктів.

Але, як зазначалося вище, зі збільшенням позикового капіталу зростає ймовірність фінансових ризиків та загрози банкрутства, оскільки підприємство стає більш залежним від зовнішніх джерел фінансування. В нашому випадку позиковий капітал займає найбільшу частку в структурі капіталу, що складає понад 80%.

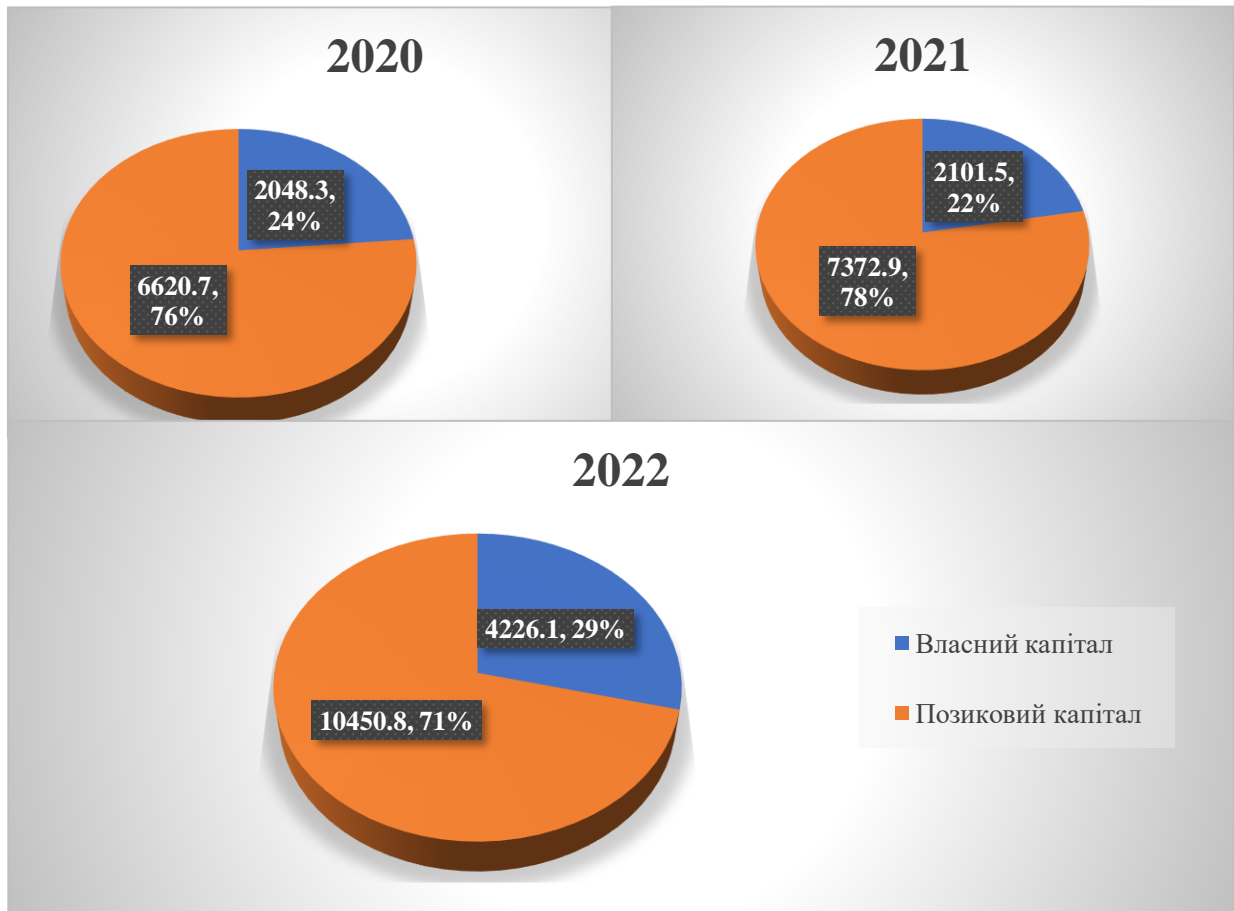

Рис. 2.1. Динаміка зміни структури капіталу ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги» за період 2020-2022 рр.

Джерело: сформовано автором за даними фінансової звітності

З метою покращення ситуації в компанії, де обсяг позичкового капіталу значно переважає капітал власних коштів, реструктуризація боргу може бути корисним рішенням.

Реструктуризація боргу надає ще один спосіб зниження співвідношення боргу до капіталу. Якщо компанія в основному сплачує відносно високі відсоткові ставки за своїми кредитами, а поточні відсоткові ставки значно нижчі, компанія може намагатися рефінансувати свій існуючий борг. Це зменшить як витрати на відсотки, так і щомісячні платежі, поліпшуючи чистий прибуток компанії, потік грошей, та збільшуючи її капіталовкладення. Це загальний та

простий метод, що використовується для встановлення кращих умов для компанії та її фінансових потоків.

Також ще одним логічним кроком, який компанія може зробити для зменшення співвідношення боргу до капіталу, є збільшення оборотів продажів та, сподіваємося, прибутку. Це можна досягти за допомогою підвищення цін, збільшення обсягів продажів або зниження витрат. Додаткові гроші, що вони заробляють, можуть бути використані для погашення існуючого боргу. Для ТОВ «Baker Tilly Україна Бухгалтерські послуги» це означає, що, крім пошуку нових клієнтів та ринків, вони також можуть вдосконалити свої процеси, щоб знизити витрати та збільшити ефективність, що в кінцевому рахунку підвищить їх прибутковість та забезпечить додаткові гроші для погашення боргу [43].

Більш детально динаміка обсягу та складу капіталу підприємства наведена у таблиці 2.2.

Формування майна підприємства здійснюється за рахунок власного і позикового капіталу. Варто значити, що станом на кінець 2022 року компанія має загальний розмір власного капіталу 14 676,90 тис. грн. За аналізований період обсяг сукупного капіталу збільшився у 1,7 рази, тобто на 6 007,9 тис. грн. Зростання сукупного капіталу було зумовлене збільшенням вартості позикового капіталу на 3 830,1 тис. грн. у порівнянні з початком аналізованого періоду. Власний капітал за аналізований період зріс на 2 177,8 тис. грн.

Відтак, за проведеними розрахунками бачимо, що розмір власного капіталу досліджуваного підприємства протягом 2020-2022 рр. збільшився удвічі. У 2021 році власний капітал збільшився на 53,2 тис. грн (2,6%) до 2020 року та у 2022 році зріс на 2 124,6 тис. грн (101,10%) до 2021 року.

Питома вага власного капіталу підприємства у сукупному капіталі зросла з 23,63% у 2020 році до 28,79% у 2022 році. Зростання власного капіталу підприємства було забезпечене, переважно, за рахунок збільшення сум нерозподіленого прибутку.

Таблиця 2.2

Динаміка обсягу та складу капіталу ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги» за 2020-2022 роки

Показники	2020 рік		2021 рік		2022 рік		Відхилення			
	Фактично, у тис. грн	Питома вага, %	Фактично, у тис. грн	Питома вага, %	Фактично, у тис. грн	Питома вага, %	Абсолютне (+;-)		Відносне, %	
							2021/2020	2022/2021	2021/2020	2022/2021
1. Власний капітал, у т.ч.:	2048,3	23,63	2101,5	22,18	4226,1	28,79	53,2	2124,6	2,60	101,1
Зареєстрований (пайовий) капітал	11,8	0,14	11,8	0,12	11,8	0,08	0	0	0	0
Нерозподілений прибуток	2036,5	23,49	2089,7	22,06	4214,3	28,71	53,2	2124,6	2,61	101,67
2. Позиковий капітал, у т.ч.:	6620,7	76,37	7 372,9	77,82	10 450,80	71,21	752,2	3077,9	11,36	41,75
2.1. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1813,4	20,92	2 561,0	27,03	4050,7	27,60	747,6	1489,7	41,23	58,17
2.2. Поточні зобов'язання і забезпечення, у т.ч.:	4807,3	55,45	4811,9	50,79	6 400,10	43,61	4,6	1588,2	0,10	33,01
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	437,1	5,04	979,3	10,34	1 662,90	11,33	542,2	683,6	124,04	69,80
Поточні зобов'язання за розрахунками	3517,1	40,57	3401,6	35,90	3730,40	25,42	-115,5	328,8	-3,28	9,67
Інші поточні зобов'язання	853,1	9,84	431,0	4,55	1 006,80	6,86	-422,1	575,8	-49,48	133,60
ВСЬОГО ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ	8 669,0	100	9474,4	100	14 676,9	100	805,4	5202,5	9,29	54,91

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги»

Питома вага нерозподіленого прибутку протягом 2020-2022 рр. залишалась високою: 99,4% у 2020 році та 99,7% у 2022 році. Найменшу частку у загальній вартості власного капіталу займав зареєстрований капітал, його питома вага коливалась в межах від 0,3% до 0,6%, вартість зареєстрованого капіталу протягом аналізованого періоду залишилась без змін.

Аналіз обсягу та складу позикового капіталу дозволив зробити висновок про його зростання у динаміці на 3 830,1 тис. грн., або 157,9% протягом досліджуваного періоду. У 2021 році вартість позикового капіталу зросла на 752,2 тис. грн (11,36%) та у 2022 році зросла 3 077,9 тис. грн. (41,75%).

Позиковий капітал займає значно більшу частку у структурі майна підприємства. Відтак, у 2020 році його питома вага склала 76,37%, а у 2022 році - 71,21%. Зміни у структурі капіталу відбулися за рахунок зростання частки власного капіталу. Довгострокові зобов'язання протягом 2020-2022 рр. зросли на 2237,3 тис. грн, у 2021 році збільшилися на 747,6 тис. грн (41,23%), у 2022 році на 1 489,7 тис. грн (58,17%).

Згідно проведених розрахунків за останні роки спостерігаємо зростання частки кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги з 5,04% у 2020 році до 11,33% у 2022 році. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги збільшилася на 542,2 тис. грн (124,04%) з 2020 по 2021 рік та на 683,6 тис. грн (169,8%) з 2021 по 2022 роки. При зростанні інших поточних зобов'язань на 153,7 тис. грн. спостерігаємо зростання сум поточних зобов'язань за розрахунками на 213,3 тис. грн. порівняно з 2020 роком.

Таким чином, зареєстрований (пайовий) капітал залишився стабільним протягом усіх трьох років. Це може вказувати на відсутність додаткових внесків або викупів частки власниками.

Нерозподілений прибуток зростав з 2020 по 2022 рік. Це може бути наслідком прибутковості діяльності компанії, яка дозволила накопичувати прибуток для подальших інвестицій.

Довгострокові зобов'язання і забезпечення зросли значно від 2020 до 2022 року. Це може свідчити про зростання залучених кредитів для довгострокових проектів.

Поточні зобов'язання і забезпечення також зросли, особливо кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги, що може відображати зростання обсягів закупівель або платежів у кредит.

Зростання питомої ваги власного капіталу свідчить про збільшення стійкості фінансової позиції компанії, а зменшення частки позикового капіталу у загальній структурі джерел, вказує на меншу залежність від позик та менші фінансові ризики.

Варто зазначити, що збільшення власного капіталу може бути використане для розвитку бізнесу, реалізації нових проектів або дивідендів для власників. Збільшення позикового капіталу може вказувати на необхідність додаткових фінансових ресурсів для розвитку бізнесу або покриття поточних зобов'язань.

Аналіз динаміки обсягу та складу активів на підприємстві також є обов'язковим елементом при визначенні його фінансової стійкості і ефективності управління ресурсами. Активи підприємства включають у себе різноманітні ресурси, які використовуються для здійснення його діяльності та генерації прибутку. Вони можуть бути в різних формах, таких як грошові кошти, обладнання, запаси, нерухомість, інтелектуальна власність тощо. Отже, вивчення їх динаміки дозволяє зрозуміти, як ефективно використовуються ресурси підприємства та як це впливає на його фінансове здоров'я. Далі розглянуто деякі ключові аспекти, які варто враховувати під час аналізу активів підприємств.

Перш за все, вивчення динаміки активів допомагає з'ясувати, наскільки ефективно використовуються ресурси підприємства та як це впливає на його фінансове становище. Активи можуть мати різну форму, таку як грошові кошти, обладнання, запаси, нерухомість, інтелектуальна власність тощо. Динаміка активів також відображає зміни в стратегії підприємства та його спроможність адаптуватися до змін на ринку та у конкурентному середовищі (див. табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Динаміка обсягу та складу активів ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги» за 2020-2022 роки

Показники	Фактично в тис. грн на:			Абсолютні відхилення (+/-)		Відносні відхилення, %	
	2020	2021	2022	2021 до 2020	2022 до 2021	2021 до 2020	2022 до 2021
1. Необоротні активи, всього	1 757,0	1 376,0	1 379,9	-381,0	3,9	-21,68	0,28
1.1. Нематеріальні активи	57,0	57,0	57,0	0	0	0	0
1.2. Основні засоби	1 700,0	1 319,0	1 322,9	-381,0	3,9	-22,41	0,3
2. Оборотні активи, всього	6 912,0	8 098,4	13 297,0	1 186,4	5 198,6	17,16	64,19
2.1 Сума запасів	4,9	11,8	16,6	6,90	4,80	140,82	40,68
2.2. Сума дебіторської заборгованості	3449,5	3 734,5	3025,1	285,0	-709,4	8,26	-19,0
2.3. Сума грошових коштів	3224,3	4 126,4	10 018,6	902,1	5 892,2	27,98	142,79
2.4. Сума інших оборотних активів	28,2	18,6	51,9	-9,6	33,3	-34,04	179,03
АКТИВИ	8669,0	9474,4	14676,0	805,40	5 202,5	9,29	54,91
Коефіцієнт співвідношення оборотних до необоротних активів	3,93	5,90	9,64	1,95	3,75	-	-

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги»

В процесі функціонування підприємства величина активів і їх структура постійно змінюються. Питома вага необоротних активів зменшилась з 20,27% у 2020 році до 9,4% у 2022 році. Тоді як оборотні активи збільшились у питомій вазі з 79,73% у 2020 році до 90,6% у 2022 році. Враховуючи, що зміни елементів активів підприємства не є пропорційними, можна зробити висновок, що структура капіталу підприємства не постійна.

Як видно з проведених розрахунків у таблиці 2.2 загальна сума необоротних активів зменшились з 1 757,0 тис. грн в 2020 році до 1 379,9 тис. грн в 2022 році. Абсолютне відхилення показує зниження на 381 тис. грн з 2020 по 2021 рік, але потім збільшення на 3,90 тис. грн з 2021 по 2022 рік. Відносні відхилення показують зниження на 21,68% з 2020 по 2021 рік, але після цього збільшення на 0,28% з 2021 по 2022 рік.

Таблиця 2.4

Динаміка структури активів ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги» за 2020-2022 роки

Показники	Структура в %, станом на:			Абсолютні відхилення (+/-)	
	2020	2021	2022	2021 до 2020	2022 до 2021
1. Необоротні активи, у т.ч.:	20,27	14,52	9,40	-5,74	-5,12
1.1. Нематеріальні активи	0,66	0,60	0,39	-0,06	-0,21
1.2. Основні засоби	19,61	13,92	9,01	-5,69	-4,91
2. Оборотні активи, у т.ч.:	79,73	85,48	90,60	5,74	5,12
2.1 Сума запасів	0,06	0,12	0,11	0,07	-0,01
2.2. Сума дебіторської заборгованості	39,79	39,42	20,61	-0,37	-18,81
2.3. Сума грошових коштів	37,19	43,55	68,26	6,36	24,71
2.4. Сума інших оборотних активів	0,33	0,20	0,35	-0,13	0,16
АКТИВИ	100,0	100,0	100,0	-	-

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги»

Згідно проведених розрахунків у таблиці 2.4 можна зробити висновок, що необоротні активи підприємства в основному складаються з нематеріальних активів та основних засобів. Протягом аналізованого періоду основні засоби зменшились з 1 700,0 тис. грн в 2020 році до 1 322,9 тис. грн в 2022 році. У 2021 році абсолютне відхилення показує зниження на 381,0 тис. грн або 22,41% по відношенню до 2020 року та збільшення на 3,9 тис. грн або 0,3% з 2021 по 2022 рік. У питомій вазі основні засоби до необоротних активів в середньому склали 96%, тоді як нематеріальні активи – 4%.

З 2020 року підприємство збільшує загальну вартість своїх активів завдяки оборотним активам, що свідчить про підвищення його ділової активності.

Як зазначалось вище, оборотні активи демонструють значне зростання. Сума запасів збільшилась з 4,9 тис. грн. у 2020 році до 16,6 тис. грн. у 2022 році. Збільшення становить 6,90 тис. грн. (140,82%) з 2020 по 2021 рік і 4,80 тис. грн. (40,68%) з 2021 по 2022 рік.

Наприклад, розмір дебіторської заборгованості в 2021 році зріс на 285 тис. грн. (8,26%) по відношенню до 2020 року, але в 2022 році знизився на 709,4 тис. грн. (19,0%) відносно 2021 року. Таким чином спостерігається зниження суми дебіторської заборгованості з 3 449,5 тис. грн у 2020 році до 3 025,1 тис. грн у 2022 році. Це може бути результатом ефективної політики кредитування, ретельнішого відбору клієнтів або поліпшення процесів стягнення боргів. Менша дебіторська заборгованість зменшує ризик несплати і втрат через неплатоспроможних клієнтів.

Сума грошових коштів в 2021 році зросла на 902,1 тис. грн (27,98%) відносно 2020 року, а в 2022 році - 5 892,20 тис. грн (142,79%) відносно 2021 року. Зростання розміру грошових коштів має позитивний вплив на фінансову стійкість підприємства. Це означає, що підприємство має більше резервів для покриття непередбачених витрат або фінансових труднощів.

Також сума інших оборотних активів зросла. Абсолютне відхилення показує зменшення на 9,60 тис. грн (34,04%) з 2020 по 2021 рік, але збільшення на 33,30 тис. грн (179,03%) з 2021 по 2022 рік.

В цілому з 2020 по 2022 рік оборотні активи зросли на 6 385 тис. грн. в абсолютному та на 92,38% у відносному значенні. Напроти необоротні активи зменшились на 377,1 тис. грн., або на 21,46 %.

Обсяг та структура оборотних активів ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги» за 2020-2022 роки наведена у таблиці 2.5. Протягом 2020-2022 років питома вага оборотних активів у загальній структурі активів підприємства значно зросла. Це свідчить про зміну стратегії підприємства щодо управління активами, спрямовану на підвищення ліквідності та мобільності капіталу.

Зміни в структурі активів підприємства є результатом зростання обсягів виробництва, збільшення запасів та грошових коштів. Це дозволяє забезпечити стабільну роботу підприємства, покращити управління короткостроковими зобов'язаннями та підвищити фінансову стійкість підприємства.

Враховуючи вищеописане, можна зробити висновок, що структура капіталу підприємства зазнала позитивних змін, спрямованих на підвищення ліквідності та фінансової стійкості. Підприємство стало більш мобільним у управлінні своїми активами, що дозволяє ефективніше реагувати на зміни ринкової кон'юнктури та підтримувати стійкий розвиток у довгостроковій перспективі.

Протягом 2020-2022 років структура оборотних активів ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги» зазнала значних змін. Найбільші зміни спостерігаються у категорії грошових коштів та їх еквівалентів, які зросли з 46,65% у 2020 році до 75,34% у 2022 році, що свідчить про підвищення ліквідності підприємства.

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги зменшилася з 33,04% у 2020 році до 19,87% у 2022 році, що може свідчити про покращення умов оплати або зниження обсягів продажів. Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом значно зменшилася, особливо між 2021 і 2022 роками, що може бути результатом виконання податкових зобов'язань або зниження операцій з бюджетом.

Таблиця 2.5

Обсяг та структура оборотних активів ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги» за 2020-2022 роки

Показники	2020 рік		2021 рік		2022 рік		Відхилення			
	Фактично, у тис. грн	Питома вага, %	Фактично, у тис. грн	Питома вага, %	Фактично, у тис. грн	Питома вага, %	Абсолютне (+;-)		Відносне, %	
							2021/2020	2022/2021	2021/20220	2022/2021
1. Запаси	4,9	0,07	11,80	0,15	16,6	0,12	6,90	4,80	140,82	40,68
2. Грошові кошти та їх еквіваленти	3224,3	46,65	4 126,40	50,95	10 018,60	75,34	902,10	5 892,20	27,98	142,79
3. Кошти у рахунках, у т.ч.:	3449,5	49,91	3714,2	45,86	3025,1	22,75	264,7	-689,1	107,67	81,45
<i>Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги</i>	2283,4	33,04	1 787,20	22,07	2641,7	19,87	-496,20	854,50	-21,73	47,81
<i>Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом</i>	464,9	6,73	453,70	5,60	15,3	0,12	-11,20	-438,40	-2,41	-96,63
<i>Інша поточна дебіторська заборгованість</i>	701,2	10,14	1 473,30	18,19	368,1	2,77	772,10	-1 105,20	110,11	-75,02
4. Інші оборотні активи	28,2	0,41	18,60	0,23	51,90	0,39	-9,60	33,30	-34,04	179,03
5. Витрати майбутніх періодів	205,1	2,97	227,4	2,81	184,8	1,39	22,3	-42,6	110,87	49,49
Разом оборотні активи	6 912,0	100,0	8 098,4	100,0	13 297,0	100,0	1 186,4	5 198,6	17,16	64,19

Джерело: Складено автором на основі фінансової звітності ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги»

Інші оборотні активи, хоча і складають незначну частину, показали зростання на 179,03% з 2021 по 2022 рік, що вказує на певні зміни в структурі поточних активів підприємства. Загалом, зростання оборотних активів свідчить про збільшення ліквідності та гнучкості фінансової політики компанії.

2.3. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства

Фінансова стійкість є фундаментом стабільної діяльності підприємства, оскільки вона забезпечує постійну платоспроможність і дозволяє підприємству ефективно управляти фінансовими ресурсами.

Недостатня фінансова стійкість може призвести до неплатоспроможності, що в свою чергу ускладнює розвиток підприємства через відсутність коштів для фінансування нових проектів. З іншого боку, надлишкова фінансова стійкість може обмежувати розвиток підприємства, збільшуючи витрати на зберігання зайвих запасів і резервів [44].

Ліквідність і платоспроможність є взаємопов'язаними термінами, що відображають здатність підприємства виконувати свої зобов'язання. Ліквідність визначає здатність підприємства швидко реалізовувати активи для отримання готівки, необхідної для погашення короткострокових зобов'язань. Платоспроможність же вказує на здатність підприємства виконувати свої довгострокові фінансові зобов'язання. Відповідно, високий рівень ліквідності сприяє платоспроможності, підвищуючи можливості підприємства вчасно розраховуватись за своїми зобов'язаннями.

Для оцінки фінансового стану підприємства використовують ряд фінансових показників, серед яких особливо важливими є коефіцієнти ліквідності та платоспроможності. Ці показники визначають, наскільки підприємство може виконувати свої фінансові зобов'язання, як короткострокові, так і довгострокові. Високий рівень коефіцієнта платоспроможності вказує на те, що підприємство має достатньо ресурсів для вчасного погашення своїх

зобов'язань і може витримати фінансові труднощі. А високий рівень ліквідності свідчить про те, що підприємство має достатньо грошових коштів або легко реалізовані активи для покриття своїх поточних зобов'язань. Це важливо для забезпечення стабільності фінансових операцій та уникнення проблем з платежами, що можуть виникнути в разі несподіваних витрат або змін на ринку.

Для забезпечення фінансової стійкості та успішного розвитку підприємства необхідно ретельно аналізувати та управляти показниками ліквідності та платоспроможності, оскільки вони визначають здатність підприємства реагувати на економічні зміни і підтримувати стабільну діяльність в довгостроковій перспективі [45].

Таким чином, давайте розглянемо динаміку показників ліквідності на підприємстві (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

**Динаміка коефіцієнтів ліквідності ТОВ «Бейкер Тіллі Україна
Бухгалтерські послуги» за 2020-2022 роки**

Показники	2020	2021	2022	Відхилення			
				Абсолютне (+;-)		Відносне, %	
				2021/ 2020	2022/ 2021	2021/ 2020	2022/ 2021
Поточні зобов'язання і забезпечення	4 807,30	4 811,90	6 400,1	4,60	1 588,20	0,10	33,01
Грошові кошти та їх еквіваленти	3 224,30	4 126,40	10 018,6	902,10	5 892,20	27,98	142,79
Оборотні активи	6 912,00	8 098,40	13 297,0	1 186,40	5 198,60	17,16	64,19
Запаси	4,90	11,80	16,60	6,90	4,80	140,82	40,68
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,671	0,858	1,565	0,19	0,71	-	-
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,438	1,683	2,078	0,25	0,39	-	-
Коефіцієнт критичної (швидкої) ліквідності	1,437	1,681	2,075	0,24	0,39	-	-

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги»

Коефіцієнти ліквідності, такі як абсолютна, загальна та критична ліквідність, показують позитивні тенденції, збільшившись протягом цього періоду. Це свідчить про здатність підприємства виконувати свої фінансові зобов'язання, в той же час маючи достатньо готівки та еквівалентів для забезпечення поточних операцій.

Давайте розглянемо детальніше кожен з коефіцієнтів ліквідності:

Коефіцієнт абсолютної ліквідності визначається як співвідношення готівки та еквівалентів до поточних зобов'язань. Він вказує на те, наскільки компанія може швидко виплатити свої зобов'язання, користуючись лише готівкою та легко реалізованими активами. За даними, коефіцієнт абсолютної ліквідності зріс від 2021 до 2022 року на 0,71, що свідчить про покращення фінансової стійкості підприємства і його здатність виконувати свої зобов'язання в разі потреби.

Коефіцієнт загальної ліквідності визначається як співвідношення оборотних активів до поточних зобов'язань. Він вказує на те, наскільки компанія може покрити свої поточні зобов'язання за допомогою всіх своїх оборотних активів, включаючи запаси та грошові кошти. За роки 2021-2022 коефіцієнт загальної ліквідності зросла на 0,39, що також вказує на покращення фінансової позиції підприємства.

Коефіцієнт критичної (швидкої) ліквідності визначається як співвідношення оборотних активів за винятком запасів до поточних зобов'язань. Він вказує на те, наскільки швидко компанія може покрити свої поточні зобов'язання, використовуючи лише свої найлегше реалізовані активи, такі як грошові кошти та еквіваленти, без урахування запасів. За 2021-2022 роки коефіцієнт критичної ліквідності зросла на 0,39, що є ще одним позитивним сигналом щодо здатності компанії виконувати свої зобов'язання вчасно.

Отже, всі ці коефіцієнти ліквідності показують, що фінансовий стан підприємства покращувався з 2020 по 2022 рік, що свідчить про його здатність ефективно управляти грошовими потоками та забезпечувати фінансову стійкість.

Звернемо увагу на аналіз коефіцієнта маневреності та платоспроможності (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Динаміка коефіцієнтів маневреності та платоспроможності ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги» за 2020-2022 роки

Показники	2020	2021	2022	Відхилення			
				Абсолютне (+;-)		Відносне, %	
				2021/ 2020	2022/ 2021	2021/ 2020	2022/ 2021
Поточні зобов'язання і забезпечення	4 807,3	4 811,9	6 400,1	4,6	1 588,2	0,1	33,01
Оборотні активи	6 912,0	8 098,4	13 297,0	1 186,4	5 198,6	17,16	64,19
Власний капітал	2 048,3	2 101,5	4 226,1	53,2	2 124,6	2,6	101,1
Коефіцієнт маневреності	1,03	1,56	1,63	0,54	0,07	-	-
Коефіцієнт платоспроможності	0,43	0,44	0,66	0,01	0,22	-	-

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги»

Коефіцієнт маневреності показує здатність підприємства маневрувати своїми фінансовими ресурсами для підтримки поточної діяльності. У 2020 році цей коефіцієнт складав 1,03, що свідчить про дещо обмежену гнучкість підприємства у використанні своїх ресурсів. Проте, до 2022 року коефіцієнт зріс до 1,63, що вказує на значне покращення. Це зростання свідчить про те, що підприємство стало більш здатним використовувати свої фінансові ресурси для оперативного реагування на потреби бізнесу, зокрема для фінансування оборотних активів. Збільшення коефіцієнта маневреності позитивно впливає на фінансову стійкість підприємства, оскільки дозволяє ефективніше управляти грошовими потоками та ресурсами.

Коефіцієнт платоспроможності є важливим показником здатності підприємства виконувати свої довгострокові фінансові зобов'язання. У 2020 році цей коефіцієнт складав 0,43, що свідчило про недостатню спроможність покривати зобов'язання. Проте, до 2022 року коефіцієнт зріс до 0,66, що свідчить про покращення фінансової стабільності підприємства. Це зростання може бути

результатом збільшення власного капіталу на 101,1% та кращого управління фінансовими ресурсами. Вищий коефіцієнт платоспроможності означає, що підприємство стало більш надійним у виконанні своїх боргових зобов'язань, що позитивно впливає на довіру інвесторів та кредиторів.

Загалом, зростання коефіцієнтів маневреності та платоспроможності вказує на покращення фінансового стану підприємства, його здатність ефективно управляти своїми ресурсами та підвищувати свою фінансову стійкість. Це забезпечує більш стабільну основу для подальшого розвитку та розширення діяльності підприємства.

2.4. Оцінка рівня та типу фінансової стійкості підприємства

Оцінка рівня та типу фінансової стійкості дозволяє визначити, наскільки ефективно підприємство використовує свої ресурси та управляє своїми зобов'язаннями. Для цього використовують різні фінансові коефіцієнти та показники, які дозволяють аналізувати фінансовий стан підприємства з різних аспектів.

Рівень фінансової стійкості підприємства можна охарактеризувати як високий, середній або низький залежно від значень ключових фінансових коефіцієнтів. Враховуючи зростання, як коефіцієнта маневреності, так і платоспроможності, можна зробити висновок, що фінансова стійкість підприємства покращується.

Тип фінансової стійкості можна розрізнити за ступенем залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування:

Відтак, абсолютна фінансова стійкість – це повна незалежність від зовнішніх джерел фінансування. Високі коефіцієнти ліквідності та платоспроможності свідчать про здатність підприємства повністю покривати свої зобов'язання власними коштами. Нормальною фінансовою стійкістю вважається використання підприємством як власних, так і позикових коштів, але без перевищення допустимого рівня боргового навантаження. Це дозволяє

забезпечити стабільне функціонування та розвиток бізнесу. Нестабільна фінансова стійкість означає значну залежність від позикових коштів, що може призвести до фінансових труднощів у разі несприятливих економічних умов. Підприємство ризикує неплатоспроможністю.

Визначимо тип фінансової стійкості на підприємстві за допомогою аналізу представленого в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8

**Оцінка типу фінансової стійкості ТОВ «Бейкер Тіллі Україна
Бухгалтерські послуги»**

№	Показники	Формула розрахунку	2020	2021	2022
0	1	2	3	4	5
1	Джерела власних коштів	-	2048,3	2101,5	4226,1
2	Необоротні активи	-	1 757,00	1 376,00	1 379,90
3	Наявність власних оборотних коштів	(ряд.1 - ряд.2)	291,30	725,50	2 846,20
4	Довгострокові зобов'язання і забезпечення	-	1813,4	2 561,00	4050,7
5	Наявність власних та довгострокових позикових коштів для забезпечення запасів і покриття витрат	(ряд.3 + ряд. 4)	2 104,70	3 286,50	6 896,90
6	Поточні зобов'язання і забезпечення	-	4807,3	4811,9	6 400,10
7	Загальний обсяг основних фінансових джерел для забезпечення запасів	(ряд.5 + ряд.6)	6 912,00	8 098,40	13 297,00
8	Загальна величина запасів	-	4,9	11,80	16,6
9	Надлишок або нестача власних оборотних коштів	(ряд.3 - ряд.8)	286,40	713,70	2 829,60
10	Надлишок або нестача власних оборотних коштів та довгострокових позикових коштів для забезпечення запасів	(ряд.5 - ряд.8)	2 099,80	3 274,70	6 880,30

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги»

Продовження таблиці 2.8

0	1	2	3	4	5
11	Надлишок або нестача загальної величини основних джерел коштів для забезпечення запасів	(ряд.7 - ряд.8)	6 907,10	8 086,60	13 280,40
12	Тип фінансової стійкості	Аналізуємо рядки 9,10,11	Нормальна фінансова стійкість	Нормальна фінансова стійкість	Нормальна фінансова стійкість

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги»

На основі проведеного аналізу видно, що підприємство має достатню величину основних джерел коштів для покриття запасів. Зокрема в 2020 році власні оборотні кошти становили 291,30 тис. грн, тоді як запаси були лише 4,9 тис. грн. За період 2021-2022 років розмір власних оборотних коштів зріс до 2 846,2 тис. грн при запасах у 16,6 тис. грн. Таким чином, у кожному з розглянутих років (2020, 2021, 2022) компанія демонструє абсолютну фінансову стійкість, оскільки власні оборотні кошти значно перевищують величину запасів. Це свідчить про надійну фінансову базу та достатні ресурси для забезпечення запасів кожного року.

Водночас слід зазначити, що цей метод є приблизним. Для більш детального аналізу фінансової стійкості підприємства розглянемо ряд фінансових показників для визначення рівня та типу фінансової стійкості на підприємстві [46], представлених у таблиці 2.9.

Таблиця 2.9

**Динаміка фінансових показників ТОВ «Бейкер Тіллі Україна
Бухгалтерські послуги» за 2020-2022 роки**

Показники	Нормативне значення	2020	2021	2022	Абсолютні відхилення	
					2021/2020	2022/2021
1	2	3	4	5	6	7
Власний капітал	-	2048,3	2101,5	4226,1	53,2	2124,6
Позиковий капітал, тис. грн	-	6620,7	7372,9	10450,8	752,2	3077,9

Продовження таблиці 2.9

1	2	3	4	5	6	7
Необоротні активи, тис. грн	-	1 757,0	1 376,0	1 379,9	-381	3,9
Пасиви, тис. грн	-	8 669,0	9 474,4	14 676,9	805,4	5202,5
Довгострокові зобов'язання, тис. грн	-	1813,4	2 561,0	4050,7	747,6	1489,7
Поточні зобов'язання, тис. грн	-	4807,3	4 811,9	6 400,1	4,6	1588,2
Дебіторська заборгованість, тис. грн	-	3449,5	3 734,5	3025,1	285	-709,4
Кредиторська заборгованість, тис. грн	-	3954,2	4380,9	5 835,60	426,7	1454,7
Власний оборотний капітал, тис. грн	Збільш.	2 104,70	3 286,50	6 896,90	1 181,80	3 610,4
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії), %	≥ 0,5	0,24	0,22	0,29	-0,01	0,07
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу, %	< 0,5	0,76	0,78	0,71	0,01	-0,07
Коефіцієнт фінансової стійкості, %	≥ 1	0,45	0,49	0,56	0,05	0,07
Коефіцієнт фінансової залежності, %	Зменш.	4,23	4,51	3,47	0,28	-1,04
Коефіцієнт маневреності власного капіталу, %	> 0,1	1,03	1,56	1,63	0,54	0,07
Коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування), %	> 1	0,31	0,29	0,4	-0,02	0,12
Коефіцієнт фінансового левериджу, %	< 0,25	0,89	1,22	0,96	0,33	-0,26

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності ТОВ «Бейкер Тілі Україна Бухгалтерські послуги»

Згідно проведених розрахунків власний капітал зріс з 2048,3 тис. грн у 2020 році до 4226,1 тис. грн у 2022 році. Це значне зростання на 2071,1 тис. грн або 101,1%. Це свідчить про зміцнення фінансової бази підприємства, що покращує його здатність покривати зобов'язання власними коштами.

Пасиви збільшилися з 8669,0 тис. грн у 2020 році до 14676,9 тис. грн у 2022 році, що становить приріст на 6007,9 тис. грн або 69,29%. Зростання пасивів може свідчити про розширення масштабів діяльності підприємства та підвищення його фінансової стабільності, оскільки це може означати збільшення обсягу власного та залученого капіталу.

Довгострокові зобов'язання зросли з 1 813,4 тис. грн у 2020 році до 4 050,7 тис. грн у 2022 році, а кредиторська заборгованість з 3 954,2 тис. грн до 5 835,6 тис. грн за той же період. Це свідчить про те, що підприємство активно використовує позиковий капітал, але не перевищує допустимого рівня боргового навантаження. Поточні зобов'язання зросли з 4807,3 тис. грн у 2020 році до 6400,1 тис. грн у 2022 році, що є приростом на 1592,8 тис. грн або 33,13%.

Однак, коефіцієнтний аналіз показав, що компанія значною мірою залежить від позикових коштів, що може впливати на загальну фінансову стабільність.

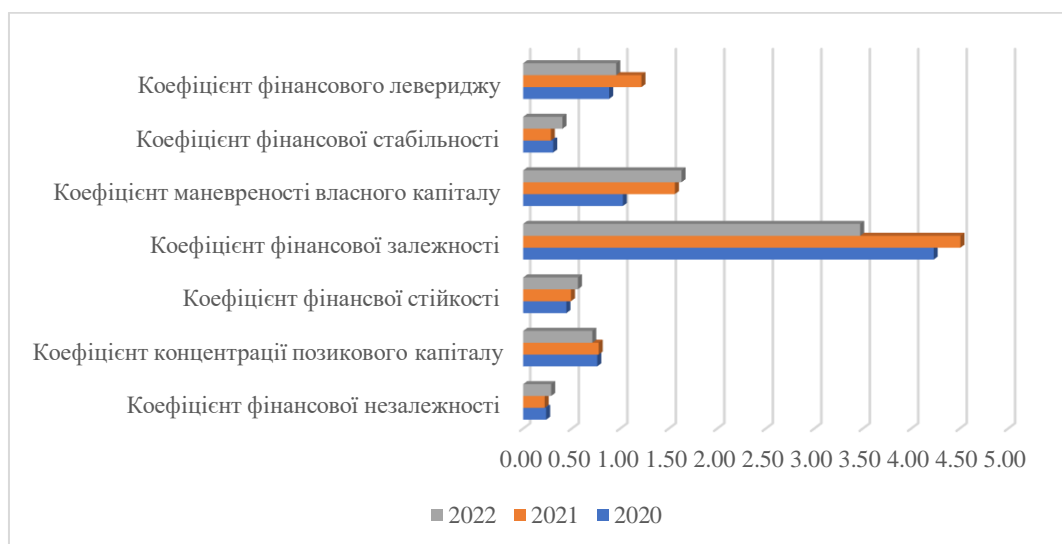

Рис. 2.2. Динаміка зміни фінансових коефіцієнтів ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги» за період 2020-2022 рр.

Джерело: сформовано автором за даними фінансової звітності

У 2020 році коефіцієнт фінансового левериджу (0,89) більший за нормативне значення - 0,25, що може свідчити про те, що компанія використовує більше позикових коштів у порівнянні з власним капіталом для фінансування своєї діяльності. У 2021 становив 1,22, що також перевищує 0,25, що підтверджує збільшення використання позикових коштів. У 2022 році показник зменшився на 0,26 - це може свідчити про зниження рівня боргу.

Коефіцієнт незалежності (автономності) підприємства вимірює частку власного капіталу у загальному обсязі активів. Показник є значно нижчим за нормативне значення 0,5, що вказує на високу залежність від позикових коштів. Проте спостерігається зростання даного показника: у 2020 році цей коефіцієнт становив 0,24, у 2021 році – 0,22, а у 2022 році – 0,29, що свідчить про поступове збільшення частки власного капіталу в структурі фінансування.

Коефіцієнт маневреності підвищився з 1,03 до 1,63, що показує збільшення фінансової гнучкості.

Коефіцієнт фінансової стабільності відображає співвідношення власного капіталу до суми зобов'язань. Зростання цього коефіцієнта з 0,31 у 2020 році до 0,40 у 2022 році свідчить про зміцнення фінансової стійкості підприємства та його здатність покривати боргові зобов'язання власними ресурсами.

Коефіцієнт концентрації позикового капіталу перевищує 0,5, що підтверджує високу залежність від зовнішнього фінансування. У 2020 році цей коефіцієнт становив 0,76, у 2021 році – 0,78, а у 2022 році – 0,71.

Коефіцієнт фінансової стійкості (співвідношення власного капіталу та довгострокових зобов'язань до пасивів) також не досягає нормативного значення 1, але показує тенденцію до зростання: 0,45 у 2020 році, 0,49 у 2021 році, 0,56 у 2022 році, що свідчить про поліпшення фінансового стану підприємства.

Коефіцієнт фінансової залежності у 2020 році становив 4,23%, у 2021 зріс до 4,51%, але в 2022 році зменшився до 3,47%. Це означає, що компанія стає менш залежною від зовнішнього фінансування, що може бути позитивним сигналом для інвесторів та кредиторів, оскільки воно свідчить про покращення фінансової стійкості та зниження фінансового ризику компанії.

Таким чином, на основі проведеного аналізу можна зробити висновок, що ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги» більше підходить до категорії підприємств з нормальною фінансовою стійкістю. Воно демонструє достатній рівень власних оборотних коштів для покриття запасів, проте також значною мірою залежить від позикових коштів. Це означає, що підприємство знаходиться в стабільному фінансовому стані, але повинно працювати над зниженням залежності від позикових коштів для досягнення повної фінансової незалежності.

Підприємство ефективно використовує свої ресурси, що підтверджується зростанням власного капіталу та активів, а також покращенням коефіцієнтів ліквідності (табл. 2.6) та платоспроможності (табл. 2.7). Зростання рентабельності додатково свідчить про ефективне управління підприємством, що забезпечує його стабільний розвиток та фінансову стійкість [47].

2.5. Аналіз прибутковості та рентабельності підприємства

Аналіз прибутковості та рентабельності підприємства є ключовим елементом фінансового аналізу, який дозволяє оцінити ефективність діяльності компанії, її здатність генерувати прибуток та забезпечувати стабільне фінансове зростання. Цей розділ досліджує основні фінансові показники, що відображають фінансовий стан підприємства, включаючи чистий дохід від реалізації продукції, собівартість реалізованої продукції, інші операційні доходи та витрати. Важливою метою аналізу є визначення прибутковості підприємства, що дозволяє зробити висновки про його фінансову стійкість, конкурентоспроможність та можливості для подальшого розвитку.

Особлива увага приділяється розрахункам чистого фінансового результату, який є основним індикатором прибутковості основної діяльності підприємства. Враховуючи ці показники, а також інші доходи та витрати, можна отримати цілісну картину фінансового результату від звичайної діяльності.

Такий комплексний підхід дозволяє виявити ключові фактори, що впливають на прибутковість, і розробити рекомендації для підвищення ефективності фінансового управління.

Таблиця 2.10

**Аналіз динаміки фінансових результатів ТОВ «Бейкер Тіллі Україна
Бухгалтерські послуги» у 2020-2022 роки, тис. грн**

Показники	2020 рік	2021 рік	2022 рік	Абсолютне відхилення, тис. грн		Відносне відхилення, %	
				2021/ 2020	2022/ 2021	2021/ 2020	2022/ 2021
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	29 228,0	31135,9	30710,0	1907,9	-425,9	6,53	-1,37
2. Собівартість реалізований продукції (товарів, робіт, послуг)	23616,5	21596,8	22713,6	-2019,7	1116,8	-8,55	5,17
3. Інші операційна доходи	820,0	52,2	1905,9	-767,80	1853,7	-93,63	3551,15
4. Інші доходи	36,5	32,8	76,2	-3,7	43,4	-10,14	132,32
5. Інші операційні витрати	5420,8	8987,8	7340,8	3567,0	-1647,0	65,8	-18,32
6. Інші витрати	512,1	571,4	46,7	59,30	-524,7	11,58	-91,83
7. Чистий фінансовий результат: прибуток	376,6	53,2	2124,6	-323,4	2071,4	-85,87	3893,61

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги»

На основі даних таблиці 2.10 доцільно зазначити, що впродовж аналізованого періоду обсяг виручки від реалізації послуг підприємства змінювався нерівномірно. У 2021 році спостерігаємо зростання на 6,53% відносно 2020 року, що складає 1907,90 тис. грн, а у 2022 році виручка скоротилася на 1,37% відносно 2021 року, що дорівнює -425,9 тис. грн.

Собівартість реалізованої продукції змінювалась аналогічним чином: у 2021 році вона зменшилася на 8,55% або -2019,7 тис. грн порівняно з 2020 роком, але у 2022 році зросла на 5,17% або 1116,80 тис. грн порівняно з 2021 роком. Це свідчить про коливання в ефективності управління витратами на виробництво.

Інші операційні доходи значно зменшились у 2021 році на 93,63% або 767,8 тис. грн порівняно з 2020 роком, але у 2022 році зросли на 3551,15% або 1853,7 тис. грн порівняно з 2021 роком. Це може бути пов'язано з одноразовими доходами або змінами в обліковій політиці компанії.

Інші доходи у 2021 році знизилися на 10,14% або 3,7 тис. грн порівняно з 2020 роком, але у 2022 році зросли на 132,32% або 43,4 тис. грн порівняно з 2021 роком.

Інші операційні витрати зросли у 2021 році на 65,8% або 3567 тис. грн порівняно з 2020 роком, але у 2022 році знизилися на 18,32% або 1647 тис. грн порівняно з 2021 роком.

Інші витрати у 2021 році зросли на 11,58% або 59,3 тис. грн порівняно з 2020 роком, але у 2022 році зменшилися на 91,83% або 524,7 тис. грн порівняно з 2021 роком.

Чистий фінансовий результат (прибуток) показав значне коливання. У 2021 році прибуток зменшився на 85,87% або 323,4 тис. грн порівняно з 2020 роком, однак у 2022 році спостерігається значне зростання на 3893,61% або 2071,4 тис. грн порівняно з 2021 роком.

Загалом, аналіз показує, що підприємство зазнало суттєвих коливань у своїй фінансовій діяльності протягом аналізованого періоду. Незважаючи на зниження чистого прибутку у 2021 році, у 2022 році підприємство змогло значно збільшити свій прибуток. Це може свідчити про успішні заходи з оптимізації витрат та збільшення доходів. Подальший аналіз має бути зосереджений на виявленні конкретних факторів, що вплинули на такі зміни, та розробці стратегій для забезпечення стабільного фінансового зростання в майбутньому.

Таблиця 2.11

**Показники ефективності використання основних засобів ТОВ «Бейкер
Тіллі Україна» за 2020-2022 роки**

Показники	Од. виміру	Значення показника			Абсолютне відхилення		Відносне відхилення, %	
		2020 рік	2021 рік	2022 рік	2021/ 2020	2022/ 2021	2021/ 2020	2022/ 2021
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Чистий дохід від реалізації	тис. грн	29 228,0	31135,9	30710,0	1907,9	-425,9	6,53	-1,37
Середньорічна вартість основних засобів	тис. грн	1825,7	1509,5	1320,95	-316,2	-188,55	-17,32	-12,49
Середньо-облікова чисельність ПВП	осіб	47	42	41	-5,00	-1,0	-10,64	-2,38
Чистий прибуток	тис. грн	376,6	53,2	2124,6	-323,4	2071,4	-85,87	3893,61
Віддача основних засобів	грн/грн	16,01	20,63	23,25	4,62	2,62	28,84	12,71
Місткість основних засобів	грн/грн	0,06	0,05	0,04	-0,01	-0,01	-22,39	-11,28
Озброєність праці основними засобами	тис. грн/ос	38,84	35,94	32,22	-2,90	-3,72	-7,48	-10,36
Рентабельність основних засобів	%	20,63	3,52	160,84	-17,10	157,31	0	0

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги»

У 2021 році спостерігалось значне зростання чистого доходу від реалізації продукції порівняно з 2020 роком на 6,53%, однак у 2022 році відбулося невелике скорочення на 1,37% порівняно з попереднім роком.

Це може вказувати на те, що компанія змогла збільшити обсяг продажів протягом року, але стикнулася з певними труднощами у збереженні цього росту у наступному періоді. Для підвищення стабільності доцільно провести додатковий аналіз причин цих коливань.

Прибуток підприємства значно коливався протягом аналізованого періоду: від позитивного значення в 2020 році до негативного в 2021 році, а потім до значного позитивного значення в 2022 році.

Значний зріст чистого прибутку у 2022 році свідчить про можливість ефективного управління витратами та збільшенням доходів у відповідь на внутрішні та зовнішні зміни.

Показник рентабельності основних засобів показав значні коливання: від позитивного значення у 2020 році до негативного у 2021 році, а потім до значного зростання у 2022 році.

Це може вказувати на те, що управління основними засобами було неодноразово переглянуте та оптимізоване, що призвело до покращення рентабельності у 2022 році.

Віддача основних засобів відображає ефективність використання активів компанією для генерації прибутку. Висока фондовіддача свідчить про те, що компанія здатна генерувати прибуток з використання своїх активів.

Збільшення віддачі основних засобів у 2022 році на 12,71% порівняно з 2021 роком свідчить про покращення ефективності використання активів компанією. Це може бути результатом оптимізації бізнес-процесів, удосконалення управління запасами, покращення оборотності оборотних засобів тощо.

Місткість основних засобів визначає, скільки грошей потрібно вкласти в основні засоби для отримання одиниці прибутку. Низька місткість основних засобів вказує на те, що компанія економно використовує свої активи для отримання прибутку. Зменшення місткості основних засобів у 2022 році на 11,28% порівняно з 2021 роком може свідчити про покращення ефективності використання активів компанією або про зменшення витрат на утримання активів.

Крім того, розрахунок показників технічного стану основних засобів є важливим при оцінці рентабельності та прибутковості підприємства. Основні засоби, такі як обладнання, будівлі, транспортні засоби та інші матеріальні

активи, відіграють ключову роль у виробничому процесі. Від їх стану залежить ефективність використання ресурсів підприємства та можливість генерувати прибуток. Технічний стан основних засобів безпосередньо впливає на продуктивність. Застарілі або зношені засоби можуть призводити до частих поломок і простоїв, що знижує обсяги виробництва та доходи підприємства.

Давайте розглянемо детальніше аналіз технічного стану основних засобів, це дозволить вчасно виявити потребу в капітальних інвестиціях для модернізації чи заміни обладнання (табл. 2.12).

Коефіцієнт зносу за 2020 рік знаходиться в межах нормативного значення, що свідчить про задовільний технічний стан основних засобів. Напроти уже з 2021 року цей показник зростає до 0,61, а вже в 2022 році становив 0,66, що перевищує нормативне значення. Це вказує на те, що основні засоби зазнають значного зносу, що може негативно вплинути на ефективність роботи підприємства.

Таблиця 2.12

**Показники технічного стану основних засобів ТОВ «Бейкер Тіллі Україна»
за 2020-2022 роки**

Показник	Нормативне значення	Значення показника			Абсолютне відхилення	
		2020	2021	2022	2021 до 2020	2022 до 2021
Коефіцієнт зносу ОЗ	<0,5	0,47	0,61	0,66	0,14	0,05
Коефіцієнт придатності	>0,5	0,53	0,39	0,34	-0,14	-0,05

Джерело: складено автором на основі фінансової звітності ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги»

Зростання коефіцієнта зносу вказує на підвищення частки зношених основних засобів. Це може призвести до збільшення витрат на ремонт і обслуговування, а також до можливих простоїв у виробництві.

Така сама ситуація з коефіцієнтом придатності: в 2020 році знаходиться на рівні нормативного значення, що свідчить про задовільний технічний стан основних засобів., але уже в 2021 році знизився до 0,39, що є нижчим за

нормативне значення, а вже в 2022 році становила 0,34 – це свідчить, що частка придатних до використання основних засобів значно зменшилась та про подальше погіршення технічного стану основних засобів.

Також розрахунок ефективності використання оборотних коштів є важливим аспектом аналізу прибутковості та рентабельності підприємства. Оборотні кошти відіграють ключову роль у забезпеченні безперервності операційної діяльності, оскільки вони включають грошові кошти, дебіторську заборгованість, запаси та інші активи, які можна швидко перетворити на готівку або використовувати для поточних операцій, та бути використані без обмежень чи впродовж дванадцяти місяців з дати балансу [48].

Коефіцієнт оборотності оборотних коштів зменшився з 4,23 оборотів у 2020 році до 3,43 у 2021 році (-18,82%) і до 2,87 у 2022 році (-16,36%). Це свідчить про те, що підприємство потребувало більше часу для реалізації своїх оборотних активів, що може вказувати на зниження ефективності використання цих коштів.

Таблиця 2.13

**Показники ефективності використання оборотних коштів на ТОВ «Бейкер
Тіллі Україна» за 2020-2022 роки**

Показник	Од. виміру	Значення показника			Абсолютне відхилення		Відносне відхилення, %	
		2020	2021	2022	2021/ 2020	2022/ 2021	2021/ 2020	2022/ 2021
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Чистий дохід від реалізації продукції (Ф2 рядок 2000)	тис. грн	29 228,0	31135,9	30710,0	1907,9	-425,9	6,53	-1,37
Чистий прибуток 2350(2355)	тис. грн	376,6	53,2	2124,6	-323,4	2 071	-85,87	3893,61
Середньорічна вартість оборотних коштів	тис. грн	6913,2	9071,7	10697,7	2158,5	1626,00	31,22	17,92
Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	оборотів	4,23	3,43	2,87	-0,80	-0,56	-18,82	-16,36

Продовження таблиці 2.13

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Тривалість обороту оборотних коштів	днів	85,15	104,89	125,40	19,74	20,52	23,18	19,56
Рентабельність оборотних коштів	%	5,45	0,59	19,86	-4,86	19,27	-	-
Коефіцієнт закріплення оборотних коштів	грн	0,24	0,29	0,35	0,05	0,06	23,18	19,56
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	тис. грн	23616,5	21596,8	22713,6	-2019,7	1116,8	-8,55	5,17
Валовий прибуток	тис. грн	5 611,5	9539,1	7996,4	3927,6	-1542,7	69,99	-16,17

Джерело: Складено автором на основі фінансової звітності ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги»

Тривалість обороту оборотних коштів збільшилася на 23,18% у 2021 році та на 19,56% у 2022 році, досягнувши 125,40 днів. Це підтверджує попередній висновок щодо зменшення оборотності та вказує на довший період повернення інвестованих коштів.

Рентабельність оборотних коштів значно знизилася з 5,45% у 2020 році до 0,59% у 2021 році, але потім різко зросла до 19,86% у 2022 році. Це свідчить про ефективні заходи, вжиті у 2022 році для підвищення прибутковості.

Коефіцієнт закріплення оборотних коштів зріс з 0,24 грн у 2020 році до 0,29 грн у 2021 році та до 0,35 грн у 2022 році, що вказує на збільшення інвестицій в оборотні активи для підтримки обсягів реалізації.

Собівартість реалізованої продукції зменшилася на 8,55% у 2021 році, що може свідчити про ефективне управління витратами. Однак у 2022 році вона знову зросла на 5,17%, що може бути пов'язано з інфляцією або підвищенням витрат на ресурси.

Валовий прибуток зріс на 69,99% у 2021 році, досягнувши 9 539,10 тис. грн, але знизився на 16,17% у 2022 році, до 7 996,40 тис. грн. Це свідчить про те,

що підприємство зіткнулося з викликами, які вплинули на його здатність утримувати високий рівень валового прибутку.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

Проведена комплексна діагностика фінансово-економічного стану ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги» дозволила зробити такі висновки:

Компанія ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги» є частиною глобальної мережі Baker Tilly International, членами якої є окремі та незалежні юридичні особи. Основна діяльність зосереджена на наданні високоякісних бухгалтерських послуг. Компанія допомагає клієнтам забезпечувати точний і ефективний облік фінансових операцій, підтримуючи їх у дотриманні нормативних вимог та оптимізації фінансових процесів. Під брендом Baker Tilly в Україні діють декілька компаній, кожна з яких спеціалізується на певних видах послуг.

Протягом трьох років спостерігається позитивна динаміка зростання загального обсягу капіталу, що свідчить про активний розвиток підприємства. Зростання частки позикового капіталу в загальній структурі капіталу може бути результатом потреби у фінансуванні для розширення діяльності чи впровадження нових проєктів.

При аналізі ліквідності підприємства було виявлено, що коефіцієнт абсолютної ліквідності в 2022 році зріс на 0,71 відносно 2021 року, що свідчить про збільшення доступної готівки та еквівалентів для виплати зобов'язань у разі потреби; коефіцієнт загальної ліквідності підвищився на 0,39 відносно 2021 року, вказуючи на збільшення можливостей покриття поточних зобов'язань за рахунок оборотних активів; коефіцієнт критичної ліквідності також зріс на 0,39 відносно 2021, підкреслюючи швидкість, з якою підприємство може покрити свої поточні зобов'язання.

Зростання коефіцієнта маневреності від 1,03 до 1,63 свідчить про покращення здатності підприємства маневрувати своїми фінансовими ресурсами для підтримки поточної діяльності. Це ще раз підтверджує позитивний тренд у фінансовому управлінні.

Найважливішим є підвищення коефіцієнта платоспроможності з 0,43 до 0,66, що свідчить про зміцнення здатності підприємства виконувати свої довгострокові фінансові зобов'язання.

У 2021 році спостерігалось значне зростання чистого доходу від реалізації продукції порівняно з 2020 роком на 1907,90 тис. грн (6,53%), однак у 2022 році відбулося невелике скорочення на 425,90 тис. грн (1,37%) порівняно з попереднім роком. Це може бути наслідком змін у ринкових умовах або внутрішніх факторів, таких як конкуренція чи стратегічні рішення щодо ціноутворення.

Чистий прибуток також показав значні коливання, з негативним значенням у 2021 році розмір прибутку зменшився на 323,4 тис. грн (85,87 %) відносно 2020 року, але у 2022 році було виявлено різке зростання на 2071 тис. грн відносно 2021 року. Це може бути результатом ефективного управління витратами та стратегічних рішень, спрямованих на збільшення прибутковості.

Показник рентабельності основних засобів показав значні коливання: від 20,63 % у 2020 році до різкого зниження на 17,10 у 2021 році, а потім до значного зростання на 157,31 у 2022 році.

Віддача та місткість основних засобів показують певні позитивні тенденції у покращенні ефективності використання активів компанією, але також зазнали коливань, що може бути відображенням змін у бізнес-моделі або стратегії управління активами.

Щодо аналізу показників ефективності використання оборотних коштів, варто відзначити, що зниження коефіцієнта оборотності оборотних коштів та збільшення тривалості їх обороту у 2021 та 2022 роках можуть свідчити про затримки в операційній діяльності та меншу ефективність використання активів.

Це може бути наслідком різних факторів, таких як зміни в попиті на продукцію, проблеми з постачанням або неефективне управління запасами.

Рентабельність оборотних коштів значно знизилася з 5,45% у 2020 році до 0,59% у 2021 році, але потім різко зросла до 19,86% у 2022 році. Значне зростання рентабельності оборотних коштів у 2022 році свідчить про те, що підприємство здійснило ефективні заходи для покращення прибутковості використання своїх оборотних активів.

Коефіцієнт закріплення оборотних коштів зріс з 0,24 грн у 2020 році до 0,29 грн у 2021 році та до 0,35 грн у 2022 році. Зростання коефіцієнта може вказувати на те, що підприємство зробило більше інвестицій в свої оборотні активи для підтримки своїх операцій. Це може бути стратегічним рішенням для підтримки обсягів виробництва та забезпечення потреб у ресурсах.

Нарешті, собівартість реалізованої продукції зменшилася на 8,55% у 2021 році, однак у 2022 році вона знову зросла на 5,17%, що може бути наслідком змін у вартості сировини, енергії та інших ресурсів, а також ефекту інфляції.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Обґрунтування заходів щодо зміцнення фінансової стійкості підприємства ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги»

Основною проблемою забезпечення фінансової стійкості підприємства є переважання запозичених коштів над власним капіталом. Компанія часто купує матеріальні цінності в кредит без врахування реальної можливості їх оплати. Ця тенденція є характерною для багатьох підприємств незалежно від галузі. Особливо важко малим підприємствам, оскільки вони часто стикаються з труднощами в отриманні кредитів від банків через недостатню довіру до їхньої платоспроможності [50].

Для ТОВ "Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги" ця проблема може мати серйозні наслідки. Переважання запозичених коштів над власним капіталом може призвести до збільшення фінансових витрат на обслуговування боргів, що в свою чергу знижує рентабельність і прибутковість підприємства. Крім того, залежність від кредиторів обмежує фінансову гнучкість компанії та знижує її здатність оперативно реагувати на зміни ринкових умов.

В таких умовах підприємство може зіткнутися з підвищеними ризиками неплатоспроможності, що може негативно вплинути на її репутацію і здатність залучати нових клієнтів та партнерів. Високий рівень запозичень може обмежити можливість компанії для інвестування у розвиток нових проектів і розширення бізнесу.

Зокрема проблеми забезпечення фінансової стійкості діяльності підприємства ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги» можна розділити на проблеми внутрішнього і зовнішнього середовища (рис. 3.1).

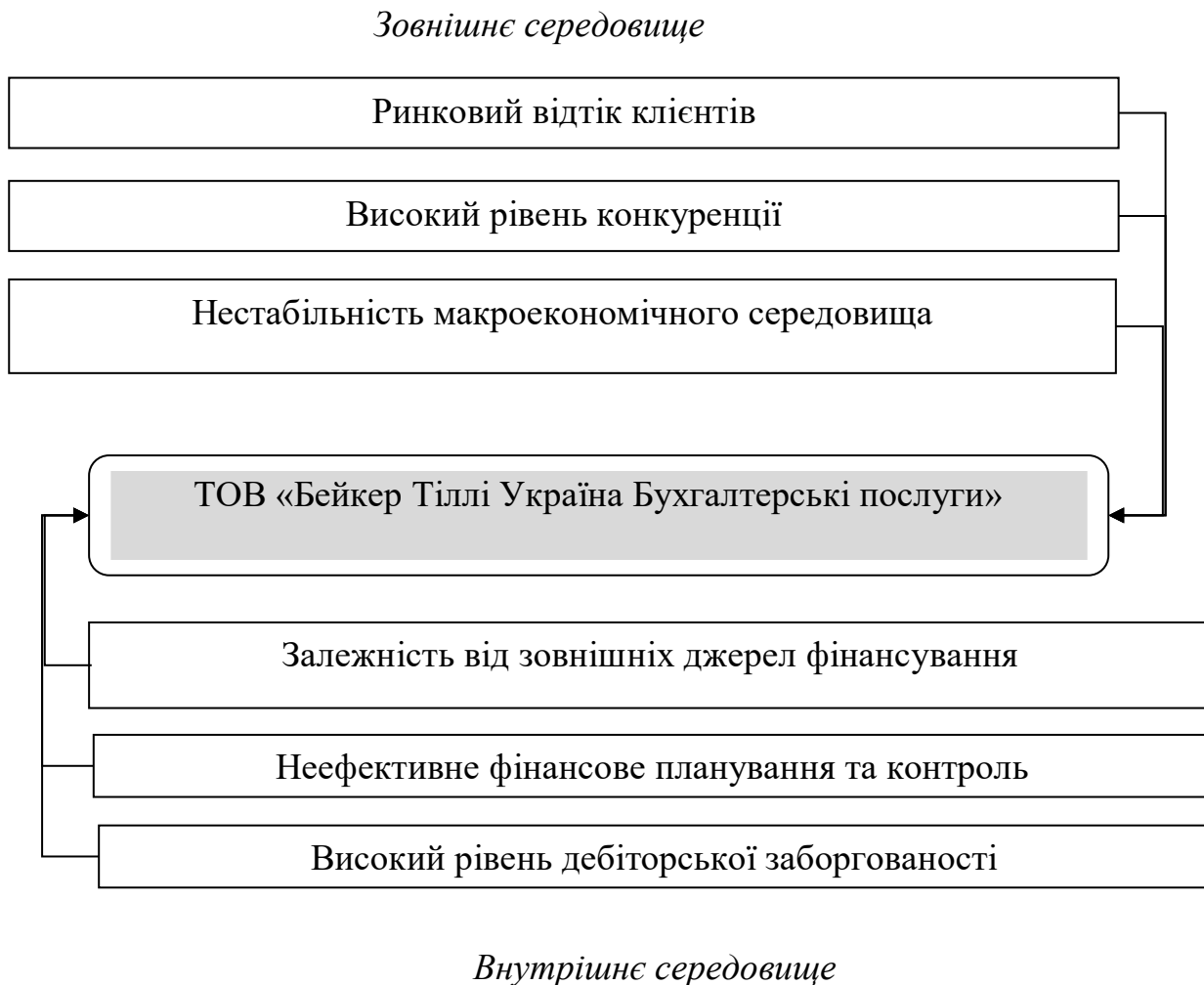

Рис. 3.1. Проблеми щодо забезпечення фінансової стійкості ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги»

Джерело: сформовано автором

Відтік клієнтів може бути спричинений різними факторами, такими як зміна потреб клієнтів, незадоволення якістю послуг або зростаюча конкуренція. Однак в ситуації України, відтік клієнтів значно посилюється через введення воєнного стану на території держави. Багато підприємств, які користувалися бухгалтерськими послугами, збанкрутували або припинили свою діяльність через бойові дії, пошкодження інфраструктури та економічні труднощі.

Галузевий ринок визначається специфікою областей застосування і призначенням, що надаються. За характером наданих ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги» послуг, діляться на наступні групи:

- Послуги аудиту фінансової звітності;
- Послуги розробки та ведення облікових систем підприємства.

Освоєний ринок - характеризується 16% загального ринку. Це сталося через те, що існує досить велика кількість конкурентів, у яких досить багато можливостей надавати цілком конкурентоздатні послуги в силу різних факторів.

Одним з факторів конкурентоспроможності суб'єктів малого бізнесу є їх більш ефективна пристосовність до задоволення невеликих за обсягом, короткочасних потреб споживачів, підвищення цінності не за рахунок високої якості, а за рахунок індивідуалізації, ексклюзивності товарів (або послуг). Підвищена гнучкість і маневреність таких компаній дозволяють ефективно виконувати дрібні замовлення, підлаштовуватися до будь-яких змін попиту, радикально змінюючи при цьому сферу своєї діяльності.

Аби знизити ризик відтоку клієнтів та бути конкурентоспроможним, компанії варто звернути увагу на: аналіз ринку для встановлення конкурентоспроможних цін на послуги; інвестиції в розвиток бренду компанії для створення позитивного іміджу на ринку; отримання зворотнього зв'язку від клієнтів для виявлення проблем і удосконалення послуг; використання CRM-системи для відстеження історії взаємодій з клієнтами і надання персоналізованих рекомендацій; запровадження програм лояльності, наприклад, семінари, тренінги та інші заходи, які будуть корисні для клієнтів і підвищать їхню прив'язаність до компанії.

Введення воєнного стану на території України призвело до економічної нестабільності та непередбачуваності. Це, в свою чергу, призвело до зростання інфляції, коливань валютного курсу та інших макроекономічних чинників, які негативно впливають на фінансову стабільність підприємств. У цій ситуації підприємство може активно шукати міжнародних клієнтів, які менш вразливі до місцевих економічних коливань; використовувати цифрові канали для

просування послуг, таких як соціальні мережі, контекстна реклама, SEO; проводити регулярний аналіз витрат з метою їх оптимізації та зниження операційних витрат.

Залежність від зовнішніх джерел фінансування, зокрема позикових коштів, є суттєвою внутрішньою проблемою для забезпечення високого рівня фінансової стійкості на ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги». Залучення позикових коштів часто пов'язане з виплатою високих відсотків, що збільшує фінансове навантаження на підприємство. Це може знижувати прибутковість та обмежувати можливості для інвестування в розвиток. Підприємству необхідно збалансувати співвідношення власних і позикових коштів. Варто спрямувати зусилля на збільшення частки власного капіталу, наприклад, через реінвестування прибутків або залучення додаткових інвесторів. Підприємству слід розробити чіткі критерії кредитування клієнтів, включаючи перевірку їх платоспроможності та кредитної історії. Важливо визначити оптимальні умови надання кредиту, такі як ліміти кредитування та строки погашення.

Крім того, підприємству варто звернути увагу на впровадження сучасних методів фінансового планування та контролю, це дозволить більш ефективно управляти грошовими потоками, прогнозувати майбутні фінансові потреби та уникати надмірної залежності від позикових коштів.

До того ж утворення дебіторської заборгованості на підприємстві є природним наслідком бізнес-операцій та фінансових взаєморозрахунків між компаніями. Цей процес виникає внаслідок різноманітних ризиків, таких як зміни на ринку, недостатня платоспроможність клієнтів або непередбачені події. Зазначена заборгованість може бути різного характеру: від тимчасової до підвищеної. Іноді навіть при належному контролі вона залишається невирішеною через складнощі взаєморозрахунків. Щоб успішно керувати цим процесом, необхідно постійно аналізувати та вдосконалювати системи фінансового контролю та управління ризиками [51].

Кожне підприємство має свій власний оптимальний обсяг дебіторської заборгованості. Цей обсяг визначається за рахунок різних факторів, які можна

умовно розділити на зовнішні і внутрішні. До зовнішніх факторів відносяться податкова політика, фінансовий ринок і економічна політика держави. Внутрішні фактори включають в себе стадію життєвого циклу виробництва, галузь діяльності, обсяги виробництва, кредиторську заборгованість і кредитну політику підприємства. Вирішення проблеми управління дебіторською заборгованістю полягає в досягненні балансу між кредитною політикою підприємства та ефективною інкасацією боргів [52].

В умовах кризи неплатежів безконтрольне збільшення дебіторської заборгованості стає досить поширеним явищем. У цій ситуації підприємствам доводиться обирати між самостійним управлінням цими зобов'язаннями та передачею цієї функції на аутсорсинг. Проте, слід зазначити, що розмір та структура дебіторської заборгованості під впливом як внутрішніх, так і зовнішніх факторів. Але лише внутрішні фактори, такі як ефективність фінансового менеджменту, можуть бути управліні компанією. Таким чином, успішне управління дебіторською заборгованістю вимагає уваги до внутрішніх процесів та постійного вдосконалення фінансової стратегії [53].

Дебіторська заборгованість на підприємстві є результатом пошуку компромісного рішення між ризиком та доходністю. Її оптимальний розмір визначається порівнянням очікуваних доходів від інвестування у дебіторську заборгованість з витратами, необхідними для здійснення цього інвестування. Процедури та моделі поведінки підприємства у відносинах зі своїми контрагентами стосовно управління активами з відстроченням платежу та стягненням заборгованості є управлінням дебіторською заборгованістю, що є важливою складовою фінансового менеджменту підприємства.

Класифікація дебіторської заборгованості є ефективним інструментом для розуміння цього складного економічного та правового явища. Вона дозволяє розглянути причини виникнення та існування заборгованості і визначити її різні аспекти з метою прийняття управлінських рішень та застосування ефективних методів управління нею. Заборгованість може бути класифікована за такими критеріями: термін погашення (довгострокова та поточна), відношення до обліку

та відображення в звітності (за розрахунками з бюджетом, за виданими авансами, за розрахунками з покупцями і замовниками, векселі одержані, за внутрішніми розрахунками тощо), своєчасність та ймовірність погашення (строкова та прострочена), форма виникнення (забезпечена та незабезпечена), причини виникнення (виправдана та невиправдана), економічний зміст (товарна та нетоварна) і т. д. Ця класифікація допомагає систематизувати та розглядати різні аспекти управління заборгованістю [54].

Надмірний обсяг дебіторської заборгованості в активах підприємства є однією з найгостріших проблем сучасності. В умовах економічної кризи в Україні дотримання фінансової дисципліни стає дуже складним, а іноді й неможливим. Це часто призводить до втрати платоспроможності та ліквідності підприємствами-кредиторами через нестачу ліквідних коштів, які «заморожені» у дебіторській заборгованості. Тому, в умовах ринкової економіки, менеджменту підприємства доцільно впроваджувати економічні заходи, такі як реструктуризація або рефінансування дебіторської заборгованості, щоб прискорити її погашення [55]. Рефінансування дебіторської заборгованості полягає у конвертації її в інші, більш ліквідні форми оборотних активів, такі як грошові кошти або короткострокові фінансові інвестиції. Основні принципи рефінансування включають:

- витрати на рефінансування повинні бути меншими за очікуваний прибуток від використання вивільнених коштів у господарській діяльності.

- витрати на рефінансування не повинні перевищувати вартість короткострокових кредитів, які підтримують платоспроможність підприємства до отримання платежів за дебіторською заборгованістю.

- витрати на рефінансування мають бути нижчими за інфляційні втрати, що виникають у разі затримки платежів [55].

Управління дебіторською заборгованістю вимагає ретельного аналізу та постійного контролю, оскільки це не лише природний процес у бізнесі, але й важлива складова фінансового здоров'я підприємства. Класифікація заборгованості та застосування принципів рефінансування допомагають

управляти цим явищем ефективно. Важливо забезпечити баланс між кредитною політикою підприємства та інкасацією боргів, використовуючи економічні заходи, такі як реструктуризація та рефінансування, для оптимізації управління дебіторською заборгованістю.

Отже, для забезпечення стабільного розвитку та покращення фінансової стійкості підприємству необхідно провести детальний аналіз фінансових результатів, особливу увагу приділивши збалансуванню структури капіталу. Оптимізація структури капіталу дозволить зменшити залежність від позикових коштів і підвищити частку власного капіталу, що є критично важливим для довгострокової фінансової стабільності.

3.2. Розробка плану-прогнозу балансових показників підприємства на основі оптимізації структури його капіталу

Планування та прогнозування балансових показників є ключовими складовими ефективного фінансового контролю на підприємстві. Ці процеси дозволяють керівництву оцінювати майбутні фінансові потреби та ризики, приймати обґрунтовані рішення та забезпечувати стійкість підприємства в довгостроковій перспективі.

Так у сучасних ринкових умовах важливим фактором є підтримання оптимальної структури капіталу для забезпечення платоспроможності підприємства. Згідно з економічними дослідженнями, термін «структура капіталу» визначається як розподіл або співвідношення різних джерел фінансування, які використовуються підприємством для фінансування свого активу. Ці джерела можуть включати як внутрішні (власні) ресурси, так і зовнішні (залучені) джерела фінансування. Наприклад, забезпечуючи оптимальний баланс між власним і позиковим капіталом, можна досягти фінансової незалежності та максимальної ефективності підприємницької діяльності на ринку.

Конкретно визначити оптимальну структуру капіталу може бути важко. Однак керівництво підприємств зазвичай приблизно оцінює її значення, виходячи з різноманітних факторів та власного практичного досвіду, що дозволяє наблизити плановану структуру до оптимального рівня. [56]

Малому бізнесу важливо підтримувати збалансовану частку позикового капіталу порівняно з великими підприємствами, оскільки вони можуть отримувати більше вигоди від потенційного прибутку на позикові кошти. Використання позикового капіталу може дозволити малим підприємствам розширювати свою діяльність і збільшувати прибуток. Однак надмірне використання позикових коштів може призвести до підвищеної фінансової залежності та ризиків. Тому важливо не лише використовувати позикові кошти для зростання та розвитку, але й дотримуватись обережності, щоб зберегти фінансову стабільність.

В теорії структури капіталу розрізняються наступні теоретичні підходи (рис. 3.2):

Рис. 3.2. Теорії структури капіталу

Джерело: сформовано автором на основі [57]

Так кожна з концепції спрямована на визначення оптимального складу капіталу та виділення ключових чинників, які впливають на механізм його оптимізації [57].

Наприклад, традиційна концепція структури капіталу базується на теорії, яка припускає, що існує оптимальний рівень використання боргових і власних

коштів. За цією концепцією, існує також велика увага до вартості капіталу, а саме, до витрат, які пов'язані з використанням різних джерел фінансування.

Головна ідея традиційного підходу полягає у тому, що наявність позикових коштів може допомогти підприємству знизити витрати на капітал. Така можливість пояснюється тим, що витрати на позиковий капітал (наприклад, відсоткові ставки) часто менші, ніж витрати на емісію нових акцій або виплату дивідендів. Тому, використання позикових коштів може знизити загальні витрати на капітал та забезпечити підприємству можливість отримувати більше прибутку.

Проте, важливо зазначити, що ця концепція також враховує ризики, пов'язані з використанням боргових коштів, тому акцентує на збалансуванні власного та залученого капіталу. Бо, підвищення рівня боргових зобов'язань може збільшити фінансові ризики підприємства і погіршити його фінансовий стан у випадку непередбачуваних обставин, таких як економічна рецесія або зміни в ринкових умовах.

Згідно з концепцією індивідуальності, ринок капіталу індивідуальний, тобто нейтральний до того, чи використовує підприємство власний капітал, чи звертається до позикового. Отже, структура капіталу не впливає на ринкову вартість підприємства, його курсову ставку або рівень ризику.

Головна ідея концепції індивідуальності полягає у тому, що інвестори та кредитори оцінюють підприємство за його реальною фінансовою продуктивністю, а не за тим, яким чином воно фінансується. З цієї точки зору, структура капіталу стає менш важливою, адже інвестори оцінюють ефективність використання коштів та ризики, пов'язані з діяльністю підприємства, без врахування того, яким чином ці кошти були залучені.

Однак важливо зауважити, що деякі дослідники вважають, що концепція індивідуальності може бути недостатньою, оскільки існують ситуації, коли структура капіталу може впливати на ринкову вартість підприємства, зокрема, в умовах зміни рівня кредитної ризикованості або настроїв інвесторів.

Концепція компромісності у теорії структури капіталу виникла як спроба знайти золоту середину між двома екстремальними підходами: традиційною концепцією та концепцією індиферентності. Ця концепція передбачає, що кожне підприємство має власні унікальні особливості, які можуть впливати на оптимальну структуру його капіталу. Вона враховує, що ідеальна структура капіталу може бути різною для кожного підприємства залежно від його специфіки, галузі, ринкових умов, ризиків та інших факторів [58].

Основна ідея концепції компромісності полягає в тому, щоб знайти таке співвідношення між власним та запозиченим капіталом, яке б дозволило підприємству забезпечити оптимальний рівень фінансової стійкості та максимізувати вартість компанії для акціонерів. Це може означати різні комбінації власного та запозиченого капіталу, залежно від умов і потреб конкретного підприємства.

Зрештою, концепція протиріччя інтересів - це теорія, яка визнає наявність конфлікту між різними групами зацікавлених сторін у питанні оптимальної структури капіталу підприємства. Вона враховує, що різні сторони, такі як акціонери, кредитори, менеджмент, мають різні цілі та інтереси стосовно того, як краще розподіляти та використовувати капітал підприємства.

Згідно з цією концепцією, акціонери, які є власниками підприємства, можуть бажати використовувати більше запозичених коштів для збільшення потенційного доходу від вкладеного капіталу. У той же час, кредитори можуть переважати меншу структуру запозичених коштів, оскільки це знижує їх ризик неповернення коштів.

Менеджмент, який керує підприємством, може мати власні цілі, такі як збільшення розміру компанії або максимізація власного бонусу за успіхи. Ці цілі можуть не завжди співпадати з інтересами акціонерів або кредиторів, що може призвести до конфлікту інтересів.

У цьому контексті важливим аспектом є розрахунок коефіцієнту самофінансування, який визначить рівень внутрішнього фінансування підприємства. Самофінансування відображає спосіб фінансування, який

ґрунтується на внутрішніх ресурсах підприємства, таких як амортизаційні відрахування та прибуток. Рівень ефективності самофінансування визначається питомою вагою цих джерел у загальній структурі фінансування та розраховується за певною формулою:

$$K_{\text{самофінансування}} = \frac{(\text{НП}+\text{А})}{(\text{К}+\text{З})} \times 100\%, \quad (3.1)$$

де НП – нерозподілений прибуток, тис. грн.; А – амортизаційні відрахування, тис. грн.; К – кредиторська заборгованість, тис. грн.; З – позикові кошти, тис. грн. [59].

У таблиці 3.1 представлено розрахунок коефіцієнта самофінансування для ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги» за період 2020-2022 рр. Згідно з розрахованими даними видно, що коефіцієнт самофінансування у 2020 році становив 0,52 од., у 2021 році – 0,48 од., а у 2022 році – 0,72 од. Протягом трьох років цей коефіцієнт залишався меншим за одиницю, що вказує на те, що обсяг власних джерел фінансування підприємства був меншим за обсяг залучених коштів. Підприємству слід продовжувати збільшувати власний капітал та знижувати залежність від позикових коштів для покращення фінансової стійкості.

Таблиця 3.1

**Аналіз рівня самофінансування ТОВ «Бейкер Тіллі Україна
Бухгалтерські послуги» за період 2020 - 2022 рр.**

№	Показники	Роки			Відхилення			
		2020	2021	2022	абсолютне (+;-)		відносне (%)	
					2021/ 2020	2022/ 2021	2021/ 2020	2022/ 2021
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Власний капітал							
	Нерозподілений прибуток	2036,5	2089,7	4214,3	53,2	2124,6	2,61	101,67
	Позикові кошти							
2	Кредиторська заборгованість	3954,2	4380,9	5 835,6	426,7	1 454,70	10,79	33,21

Продовження таблиці 3.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Розрахунок рівня самофінансування								
3	Коефіцієнт самофінансування, од.	0,52	0,48	0,72	-0,04	0,25	-	-

Джерело: Складено автором на основі фінансової звітності ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги»

В рамках стратегічного аналізу джерел фінансування підприємства ми спочатку визначили коефіцієнт самофінансування, який є важливим показником фінансової стійкості і ефективності. Цей коефіцієнт вказує на співвідношення між власними джерелами фінансування та залученими коштами. На основі цього ми можемо зрозуміти, наскільки підприємство залежить від зовнішніх джерел фінансування і як воно може оптимізувати свою структуру капіталу для досягнення більшої ефективності та стійкості.

Існує безліч різних методів щодо формування оптимізації структури капіталу, але основні методи можна представити так:

Максимізація рентабельності власного капіталу: Цей метод передбачає оптимізацію структури капіталу з метою збільшення рентабельності власного капіталу. Для цього використовується механізм фінансового левериджу, що означає використання позикових коштів для збільшення прибутку на акцію для власників. Цей підхід дозволяє підприємству збільшувати свій рівень доходів за рахунок підвищення фінансового важеля. *Мінімізація вартості капіталу:* Тут основна увага приділяється зменшенню загальної вартості капіталу підприємства. Це досягається шляхом вибору оптимального співвідношення власного та позикового капіталу, а також розрахунків середньозваженої вартості капіталу при різних умовах його залучення. *Мінімізація фінансового ризику:* Цей метод передбачає диференційований вибір джерел фінансування для різних частин активів підприємства в залежності від ставлення власників або менеджерів до фінансових ризиків. Наприклад, менеджмент може віддавати перевагу залученню довгострокових кредитів для фінансування проектів з

низьким ризиком, тоді як короткострокові кредити можуть бути використані для фінансування більш ризикованих операцій.

Процес вибору оптимальної структури капіталу включає низку наступних кроків (рис. 3.3).

Рис. 3.3. Розробка етапів оптимізації структури капіталу

Джерело: Складено автором на основі [60]

Для визначення максимально допустимого обсягу позикового капіталу проводять розрахунок ефекту фінансового левериджу, що дозволяє встановити оптимальну структуру капіталу з точки зору найбільш ефективного його використання.

Ефект фінансового левєриджу можна обчислювати за допомогою двох методів [61]:

- За умови цінової стабільності:

$$\text{ЕФЛ} = (P_{\text{СК}} - C_{\text{ПК}}) \times (1 - K_{\text{ОП}}) \times \frac{\text{ПК}}{\text{ВК}}, \quad (3.1)$$

де $P_{\text{СК}}$ – рентабельність сукупного капіталу (%); $C_{\text{ПК}}$ - середньозважена ціна позикового капіталу (%); $K_{\text{ОП}}$ - коефіцієнт оподаткування; ПК – середній розмір позикового капіталу (тис. грн); ВК – середній розмір власного капіталу (тис. грн).

- За умови інфляції:

$$\text{ЕФЛ} = \left(P_{\text{СК}} - \frac{C_{\text{ПК}}}{1+I_{\text{інф}}} \right) \times (1 - K_{\text{ОП}}) \times \frac{\text{ПК}}{\text{ВК}} + \frac{I_{\text{інф}} \times \text{ПК}}{\text{ВК} \times (1+I_{\text{інф}})} \times 100 \quad (3.2)$$

де $I_{\text{інф}}$ – індекс інфляції.

Аналіз ефекту фінансового левєриджу в умовах стабільності цін та інфляції дозволяє розібратися, як зміни цінового рівня впливають на вартість фінансових інструментів та витрати на обслуговування боргових зобов'язань підприємства. У стабільних умовах цін ефект фінансового левєриджу вказує на ефективність використання позикових ресурсів. Умови інфляції можуть змінювати реальну вартість боргових зобов'язань і впливати на витрати їх обслуговування. Такий аналіз допомагає керівництву приймати рішення щодо використання боргових інструментів та розробки фінансових стратегій в залежності від ринкових умов і інфляційного середовища. [62]

Розрахунок ефекту фінансового левєриджу в умовах для ТОВ "Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги" наведено в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Розрахунок ефекту фінансового левєриджу на ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги» за період 2020-2022 років

Показники	Роки		
	2020	2021	2022
1	2	3	4
Чистий прибуток, тис. грн	376,6	53,2	2 124,6
Середній розмір сукупного капіталу, тис. грн	8 669,0	9474,4	14 676,9
власного капіталу, тис. грн	2048,3	2101,5	4226,1
позикового капіталу, тис. грн	6620,7	7 372,9	10 450,8

Продовження таблиці 3.2

1	2	3	4
Плече фінансового важеля (коефіцієнт заборгованості)	3,23	3,51	2,47
Рентабельність власного капіталу, %	18,39	2,53	50,27
Рентабельність сукупного капіталу, %	4,34	0,56	14,48
Середньозважена ціна позикового капіталу, %	5,2	6,5	8,01
Темп інфляції, %	0,5	10,0	26,6
Ефект фінансового левериджу:			
<i>в умовах стабільності цін</i>	-2,27	-17,08	13,11
<i>в умовах інфляції</i>	3,20	-6,37	-11,65

Джерело: Складено автором на основі фінансової звітності ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги»

У 2020 році ефект фінансового левериджу був негативним у стабільних умовах цін (-2,27), вказуючи на перевищення витрат на обслуговування боргу над доходами. У той же час, в умовах інфляції, ефект був позитивним (3,20), що свідчить про переважання доходів над витратами на борг. У 2021 році, як у стабільних, так і в умовах інфляції, спостерігався негативний ефект фінансового левериджу (-17,08 та -6,37 відповідно), що вказує на проблеми у використанні позикового капіталу. У 2022 році, у стабільних умовах цін, ефект був позитивним (13,11), вказуючи на ефективне використання позикових коштів, але в умовах інфляції спостерігався негативний ефект (-11,65), що свідчить про невідповідність використання позикових коштів при врахуванні інфляційних витрат.

Розуміння того, як фінансовий леверидж впливає на прибутковість власного капіталу і рівень фінансового ризику, дозволяє керувати вартістю та структурою капіталу компанії. Це включає управління рівнем позикового капіталу та контроль витрат на обслуговування боргу, що є ключовими факторами для забезпечення фінансової стійкості та успішності підприємницької діяльності.

Підприємства мають можливість вибирати з трьох різних підходів до фінансування різних груп активів за допомогою капіталу. Перший з них - *консервативний підхід*, який передбачає використання переважно власних коштів для фінансування активів. Це допомагає знизити ризик фінансової

нестабільності, оскільки зменшується залежність від зовнішнього кредитування. Другий підхід - *агресивний*, в якому підприємство активно використовує позикові кошти для фінансування своєї діяльності. Це може призвести до зростання рентабельності через збільшення оборотності активів, але також збільшує ризик фінансового навантаження та нестабільності у випадку непередбачених обставин. Нарешті, третій підхід - *компромісний*, поєднує елементи обох попередніх стратегій, забезпечуючи баланс між використанням власних та позикових коштів. Цей підхід дозволяє знизити ризик, пов'язаний з великими зобов'язаннями перед кредиторами, а водночас забезпечує доступ до додаткових ресурсів для зростання та розвитку підприємства. [63]

Давайте визначимо найбільш вигідну структуру капіталу для ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги» з урахуванням критерію максимізації рентабельності власного капіталу. Всі необхідні дані для розрахунків наведено в таблиці 3.3 та 3.4.

Таблиця 3.3

**Початкові дані для визначення оптимальної структури капіталу на
ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги»
за період 2020-2022 роки**

Показники	2020		2021		2022	
	Сума, тис. грн	Питома вага, %	Сума, тис. грн	Питома вага, %	Сума, тис. грн	Питома вага, %
Необоротні активи	1 757,0	20,27	1 376,00	14,52	1 379,9	9,40
Оборотні активи, у тому числі:						
постійна частина	6 912,0	79,73	8 098,4	85,48	13 297,0	90,6
змінна частина	3224,3	46,65	4 126,4	50,95	10 018,6	75,34
Сукупний капітал	3687,7	53,35	3 972,0	49,05	3 278,4	24,66
	8 669,0	100,0	9 474,4	100,0	14 676,9	100,0

Джерело: Складено автором на основі фінансової звітності ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги»

Враховуючи інформацію з таблиці 3.3, проведемо розрахунок обсягу власного та позикового капіталу для ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги» при застосуванні різних стратегій фінансування для окремих груп активів (див. табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Розрахунок розміру капіталу підприємства з метою максимізації рентабельності власного капіталу на ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги» за період 2020-2022 роки

Підходи до фінансування активів підприємства	Показники	2020	2021	2022
1	2	3	4	5
Консервативний підхід	<i>Власний капітал, тис.грн</i>	6 825,15	7 488,40	13 037,70
	необоротні активи	1 757,00	1 376,00	1 379,90
	оборотні активи	5 068,15	6 112,40	11 657,80
	з них:			
	постійна частина	3 224,30	4 126,40	10 018,60
	змінна частина	1 843,85	1 986,00	1 639,20
	<i>Позиковий капітал, тис.грн</i>	1 843,85	1 986,00	1 639,20
	постійна частина	-	-	-
	змінна частина	1 843,85	1 986,00	1 639,20
	<i>Сукупний капітал, тис.грн</i>	8 669,00	9 474,40	14 676,90
Агресивний підхід	<i>Власний капітал, тис.грн</i>	1 757,00	1 376,00	1 379,90
	необоротні активи	1 757,00	1 376,00	1 379,90
	оборотні активи	-	-	-
	з них:			
	постійна частина	-	-	-
	змінна частина	-	-	-
	<i>Позиковий капітал, тис.грн</i>	6 912,00	8 098,40	13 297,00
	постійна частина	3 224,30	4 126,40	10 018,60
	змінна частина	3 687,70	3 972,00	3 278,40
	<i>Сукупний капітал, тис.грн</i>	8 669,00	9 474,40	14 676,90
Компромісний підхід	<i>Власний капітал, тис.грн</i>	4 981,30	5 502,40	11 398,50
	необоротні активи	1 757,00	1 376,00	1 379,90
	оборотні активи	3 224,30	4 126,40	10 018,60
	з них:			
	постійна частина	3 224,30	4 126,40	10 018,60
	змінна частина	-	-	-
	<i>Позиковий капітал, тис.грн</i>	3 687,7	3 972,00	3 278,40
	постійна частина	-	-	-
	змінна частина	3 687,7	3 972	3 278,4
	<i>Сукупний капітал, тис.грн</i>	8 669,00	9 474,40	14 676,90

Джерело: Складено автором на основі фінансової звітності ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги»

За результатами аналізу видно, що для ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги» обсяг власного капіталу на кожен з років був нижчий за

потребу в агресивному підході. А от в консервативному у 2020 році навпаки перевищував в 3,7 рази, у 2021 році - в 3,7 рази, а у 2022 році - в 7,8 разів. Напроти, у компромісному підході власний та позиковий капітал використовуються в рівновазі, що вказує на поєднання обох підходів. Оптимальна структура капіталу підприємства для максимізації рентабельності власного капіталу наведена в таблиці 3.5.

Таблиця 3.5

**Структура капіталу підприємства з урахуванням критерію
максимізації рентабельності власного капіталу**

Рік	Фактична структура капіталу*	Підходи до фінансування активів підприємства		
		Консервативний	Агресивний	Компромісний
2020	26,63 : 76,37	78,73 : 21,27	20,27 : 79,73	57,46 : 42,54
2021	22,18 : 77,82	79,04 : 20,96	14,52 : 85,48	58,08 : 41,92
2022	28,79 : 71,21	88,83 : 11,17	9,40 : 90,60	77,66 : 22,34

*Відношення власного та позикового капіталу до сукупного

Джерело: Складено автором на основі фінансової звітності ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги»

У 2020 році фактична структура капіталу (26,33 : 76,37) більше нагадує агресивний підхід, але з високим рівнем ризику. Компромісний підхід (57,46 : 42,54) в цей період забезпечує кращий баланс між ризиком і можливостями для зростання. Подібна ситуація спостерігається і в 2021 році, коли фактична структура (22,18 : 77,82) знову демонструє схильність до агресивної стратегії, тоді як компромісний підхід (58,08 : 41,92) пропонує оптимальніший баланс. У 2022 році фактична структура (28,79 : 71,21) продовжує залишатися агресивною. Перехід до компромісного підходу (77,66 : 22,34) у цьому випадку забезпечить кращий баланс, але вже з певним нахилом до консервативної стратегії, що сприяє більшій стабільності підприємства. Таким чином, для максимізації рентабельності власного капіталу, враховуючи баланс між ризиком і можливістю зростання, **компромісний підхід** виглядає найбільш оптимальним. Він дозволяє підприємству зберігати фінансову стійкість, не жертвуючи при цьому

можливостями для розвитку. Так компромісний підхід забезпечує більш стабільне та стійке зростання в довгостроковій перспективі.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

Проведене дослідження показало, що ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги» зіштовхується з низкою зовнішніх і внутрішніх проблем, які впливають на його фінансову стійкість.

Серед можливих зовнішніх факторів впливу нами виділено відтік клієнтів, високий рівень конкуренції та нестабільність макроекономічного середовища. В той же час, серед внутрішніх проблем можна виокремити залежність від зовнішніх джерел фінансування, неефективне фінансове планування і високий рівень дебіторської заборгованості.

Враховуючи нестабільність макроекономічного середовища в Україні, високий рівень конкуренції в галузі бухгалтерських послуг та можливість ринкового відтоку клієнтів, важливою метою для підприємства є зменшення залежності від позикових коштів та розвиток стратегій залучення та збереження клієнтів. Посилення фінансової незалежності шляхом збільшення власного капіталу та ефективного управління ресурсами може допомогти підприємству забезпечити більш стійкий фінансовий стан та відповідати викликам українського ринку.

При виявленні надмірної дебіторської заборгованості, можна розглянути різні підходи до її вирішення. Один із них - реструктуризація або рефінансування заборгованості, яке спрямована на швидше погашення боргів та підвищення ліквідності підприємства. Рефінансування передбачає перетворення заборгованості в більш ліквідні форми оборотних активів, такі як грошові кошти або короткострокові фінансові інвестиції. Важливо зберігати баланс між кредитною політикою підприємства та врегулюванням заборгованості.

Залежність від зовнішніх джерел фінансування, зокрема позикових коштів, є суттєвою проблемою на ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги» для забезпечення високого рівня фінансової стійкості. Підприємству необхідно збалансувати співвідношення власних і позикових коштів, спрямовуючи зусилля на збільшення частки власного капіталу. Одним із варіантів поліпшення ситуації є оптимізація структури капіталу. Підприємство з оптимальною структурою капіталу має значний потенціал для фінансового зростання та можливості підвищення рентабельності власного капіталу за допомогою аналізу показників фінансової стійкості, визначення ефекту фінансового левериджу та підходу до фінансування різних активів через капітал.

Ефект фінансового левериджу відображає, як зміни в ціновому рівні впливають на фінансову структуру та рентабельність підприємства. Цей ефект виникає внаслідок використання позикових коштів, які можуть збільшувати прибуток підприємства у випадку, коли вартість позикових коштів нижче, ніж доходи, отримані від вкладення цих коштів у активи. Проте, в умовах зміни цінового рівня, наприклад, інфляції, ефективність використання позикового капіталу може змінюватися.

У 2020 році, незважаючи на негативний ефект фінансового левериджу за умови стабільних цін (-2,27), при настанні інфляції ефект став позитивним (3,20). Проте, у наступні роки (2021 та 2022), незалежно від цінової стабільності чи інфляції, ефект фінансового левериджу залишався негативним, що вказує на проблеми у використанні позикового капіталу.

Також були розглянуті різні підходи до фінансування активів підприємства ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги», такі як: консервативний, агресивний і компромісний. У консервативному підході підприємство ставить за мету забезпечити більшу частку власного капіталу, ніж позикового. Це може свідчити про стійкість і невеликий ризик, оскільки велика частина капіталу забезпечується за рахунок власних ресурсів. Протягом періоду 2020-2022 рр. обсяг власного капіталу зріс з 6 825,15 тис. грн до 13 037,70 тис.

грн, що в перспективі могло вказувати на певний ріст фінансової стабільності підприємства.

У агресивному підході підприємство використовує переважно позиковий капітал для фінансування своєї діяльності. У 2020 році підприємство мало незначний обсяг власного капіталу (1 757,0 тис. грн), проте з часом власні ресурси зросли. Обсяг позикового капіталу також збільшувався, що могло вказувати на потребу в додаткових фінансових ресурсах для забезпечення потреб розширення.

У компромісному підході підприємство намагається збалансувати власний та позиковий капітал, щоб зменшити ризики, але водночас зберегти можливості для росту. Обсяги власного капіталу та позикового капіталу в цьому підході є більш збалансованими порівняно з іншими підходами. Наприклад, у 2022 році відношення власного капіталу до позикового становило 77,66 : 22,34 , що значно перевищує показники агресивного підходу, але менше, ніж у консервативному, що свідчить про збалансованість стратегії.

Таким чином, за результатами аналізу видно, що у випадку агресивного підходу обсяг власного капіталу виявився недостатнім, що може створювати ризики для фінансової стійкості підприємства. Натомість, у консервативному підході власний капітал перевищував потребу, що може призводити до непродуктивного затримання капіталу. У 2022 році структура капіталу залишалася агресивною, що може свідчити про продовження ризикованої стратегії. Тому перехід до компромісного підходу, де власний та позиковий капітал використовуються в рівновазі, дозволить підприємству зберегти баланс між ризиком та можливістю зростання.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Проведене дослідження шляхів зміцнення фінансової стійкості підприємства дозволило зробити такі висновки та пропозиції:

1. У результаті аналізу різноманітних підходів до концепції фінансової стійкості вважається, що фінансова стійкість підприємства характеризується здатністю підприємства своєчасно і в повному обсязі виконувати свої фінансові зобов'язання, а також підтримувати необхідний рівень ліквідності, платоспроможності та рентабельності. Деякі дослідники відзначають, що цей стан можна досягти за умови використання як власного, так і залученого капіталу. Згідно з цим підходом, важливе значення має розумне використання цих ресурсів, де підприємство повинно спрямовувати свої зусилля на досягнення оптимального балансу між власними та залученими коштами. Така стратегія дозволить підприємству забезпечити не лише стабільність та прибутковість, а й ефективно керувати ризиками та розширювати свою діяльність.

2. На фінансову стійкість підприємства впливає широкий спектр зовнішніх та внутрішніх факторів. Зовнішні чинники, такі як економічне, політичне та соціокультурне середовище, можуть створювати як позитивні, так і негативні умови для підприємства. У той час як внутрішні фактори, такі як операційна, інвестиційна та фінансова ефективність, залежать від управлінських рішень та стратегій, які впливають на ефективність виробничих процесів, інвестиційний портфель та структуру капіталу підприємства. З чого випливає, що фінансова стійкість підприємства є комплексним показником, який вимагає уваги до всіх аспектів діяльності підприємства, як зовнішніх, так і внутрішніх, для забезпечення успішного функціонування та розвитку.

3. Методичний інструментарій оцінки фінансової стійкості підприємства включає в себе різноманітні підходи та методи, спрямовані на аналіз фінансового стану та здатності підприємства витримувати внутрішні та зовнішні фінансові виклики. Один з найпоширеніших методів - це аналіз фінансових показників,

який включає оцінку різних аспектів фінансового здоров'я підприємства, таких як ліквідність, платоспроможність, рентабельність та прибутковість.

4. В якості об'єкта дослідження обрано ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги». Підприємство є частиною міжнародної мережі Baker Tilly International, що об'єднує різні незалежні юридичні суб'єкти. Основна спрямованість компанії - надання послуг аудиту фінансової звітності; розробки та ведення облікових систем підприємства.

5. Аналіз активів та капіталу показав, що на кінець 2022 року компанія мала загальний розмір власного капіталу 14 676,9 тис. грн. Протягом трьох років обсяг сукупного капіталу зріс в 1,7 рази, тобто на 6 007,9 тис. грн. Це зростання зумовлене збільшенням вартості позикового капіталу на 3 830,1 тис. грн у порівнянні з початком періоду, при цьому власний капітал збільшився на 2 177,8 тис. грн. Зростання питомої ваги власного капіталу в сукупному капіталі з 23,63% до 28,79% свідчить про зміцнення фінансової стійкості підприємства, зменшення фінансового ризику та підвищення здатності покривати свої зобов'язання.

6. Аналіз обсягу та складу позикового капіталу показав його зростання на 3 830,1 тис. грн, або 157,9%, за досліджуваний період. Позиковий капітал займає значну частку в структурі активів підприємства: 76,37% у 2020 році та 71,21% у 2022 році. Довгострокові зобов'язання протягом 2020-2022 років також зросли на 2 237,3 тис. грн: у 2021 році збільшилися на 747,6 тис. грн (41,23%), а у 2022 році – на 1 489,7 тис. грн (58,17%).

Зростання частки власного капіталу є позитивною тенденцією, яка сприяє фінансовій стійкості. Підприємству слід продовжувати працювати в цьому напрямку, зокрема, заохочуючи акціонерів до реінвестування дивідендів та активізуючи заходи з підвищення прибутковості. При цьому компанії варто звернути увагу на досягнення оптимального балансу між власним і позиковим капіталом, щоб не допустити надмірної залежності від боргових зобов'язань, що може підвищити фінансові ризики, особливо в умовах нестабільного ринкового середовища.

7. Аналіз активів ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги» за період 2020-2022 років показав зростання з 8669,0 тис. грн у 2020 році до 14676,0 тис. грн у 2022 році, що свідчить про розвиток і розширення бізнесу. Коефіцієнт співвідношення оборотних до необоротних активів також значно зріс з 3,93 у 2020 році до 9,64 у 2022 році, що вказує на зміни в структурі активів підприємства, зокрема, на збільшення частки оборотних активів у порівнянні з необоротними. Зазвичай, зростання цього коефіцієнта може свідчити про збільшення ліквідності підприємства або зміни в стратегії управління активами, що може бути результатом розширення діяльності або зміни підходів до інвестування. Найбільше зросла частка грошових коштів та їх еквівалентів – з 46,65% у 2020 році до 75,34% у 2022 році, що вказує на підвищення ліквідності підприємства. Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи та послуги зменшилася з 33,04% у 2020 році до 19,87% у 2022 році, що може свідчити про покращення умов оплати або зниження обсягів продажів. Крім того, дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом значно зменшилася, особливо між 2021 і 2022 роками, що може бути результатом виконання податкових зобов'язань або зниження операцій з бюджетом. Підприємству варто продовжувати ефективно управляти грошовими коштами та їх еквівалентами, щоб забезпечити своєчасне виконання зобов'язань та фінансову гнучкість.

8. Аналіз ліквідності та платоспроможності показав, що протягом трьох років компанія здатна покрити свої поточні зобов'язання, про що свідчать зростання коефіцієнтів абсолютної, загальної та критичної ліквідності у динаміці. Коефіцієнт абсолютної ліквідності, який враховує співвідношення готівки та еквівалентів до поточних зобов'язань, зріс з 0,671 у 2020 році до 1,565 у 2022 році. Це свідчить про збільшення здатності підприємства задовольняти свої поточні зобов'язання за допомогою доступних легкореалізованих активів. Збільшення значення коефіцієнта платоспроможності у 2022 році свідчить про покращення фінансової стабільності підприємства. Більший коефіцієнт платоспроможності означає, що підприємство стало більш надійним у виконанні

своїх фінансових зобов'язань, що сприяє підвищенню довіри інвесторів та кредиторів.

9. За період 2020-2022 років відбулися значні зміни в показниках ефективності використання основних засобів ТОВ «Бейкер Тіллі Україна». Відтак, чистий дохід від реалізації збільшився на 1907,9 тис. грн в 2021 році в порівнянні з 2020, але знову зменшився на 425,9 тис. грн у 2022 році. Середньорічна вартість основних засобів спочатку зменшилася на 316,2 тис. грн у 2021 році, але знову зросла на 188,55 тис. грн у 2022 році. Чистий прибуток різко збільшився на 2071,4 тис. грн у 2022 році порівняно з попередніми роками. Відповідно до цих коливань, можна прослідкувати такі зміни: віддача основних засобів зросла з 16,01 грн/грн у 2020 році до 23,25 грн/грн у 2022 році; місткість основних засобів зменшилася з 0,06 грн/грн у 2020 році до 0,04 грн/грн у 2022 році; озброєність праці основними засобами скоротилася з 38,84 тис. грн/ос у 2020 році до 32,22 тис. грн/ос у 2022 році; рентабельність основних засобів змінилася з 20,63% у 2020 році до 160,84% у 2022 році, що свідчить про значний зріст ефективності використання основних активів компанії протягом цього періоду. Отримані значення показників можуть вказувати на оптимізацію виробничих процесів, збільшення виручки від використання обладнання, ефективніше управління ресурсами та можливе покращення управління в цілому.

10. Проведений коефіцієнтний аналіз показників фінансового стану ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги» за 2020-2022 роки засвідчив: перевищення коефіцієнта фінансового левериджу нормативного значення, що вказує на значне використання позикових коштів. Проте, у 2022 році він зменшився до 0,66, що може свідчити про зниження рівня боргу. Коефіцієнт незалежності (автономності) має низьке значення від 0,24 у 2020 році до 0,29 у 2022 році, що свідчить про меншу частку власного капіталу в структурі фінансування. Коефіцієнт фінансової стабільності свідчить про зміцнення фінансової стійкості підприємства та здатність покривати боргові зобов'язання власними ресурсами. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу перевищує

0,5 у всіх роках, вказуючи на високу залежність від зовнішнього фінансування. ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги» можна віднести до підприємств з нормальною фінансовою стійкістю, підприємство перебуває в стабільному фінансовому стані, але потребує подальшої роботи над зниженням залежності від позикових коштів для досягнення повної фінансової незалежності.

11. Для підвищення конкурентоспроможності та зменшення ризику втрати клієнтів, компанії варто акцентувати увагу на таких аспектах, як аналіз ринку для встановлення конкурентоспроможних цін на послуги, інвестування у розвиток бренду, збирання зворотного зв'язку від замовників, використання CRM-систем для моніторингу історії взаємодій з клієнтами та наданні персоналізованих рекомендацій. Крім того, варто розглянути впровадження програм лояльності, таких як проведення семінарів, тренінгів, надання знижок на послуги для користувачів послуг, які співпрацюють з компанією тривалий термін, або навіть можливість впровадження стимулюючої програми, яка сприятиме залученню нових клієнтів та збереженню існуючої клієнтської бази.

12. Для зміцнення фінансової стійкості ТОВ «Бейкер Тіллі Україна Бухгалтерські послуги» запропоновано метод оптимізації структури капіталу на основі підходів до фінансування активів підприємства, що базується на розрахунках обсягу капіталу підприємства з метою максимізації рентабельності власного капіталу. Результати аналізу засвідчили, що для підприємства обсяг власного капіталу за агресивного підходу був нижчий за потребу, тоді як у консервативному підході у 2020 і 2021 роках власний капітал перевищував потребу в 3,7 рази, а у 2022 році – в 7,8 разів. Компромісний підхід, при якому власний та позиковий капітал використовуються в рівновазі, зберігає баланс між ризиком і можливістю зростання. У 2022 році фактична структура (28,79 : 71,21) залишалася агресивною, тому перехід до компромісного підходу (77,66 : 22,34) забезпечить кращий баланс, з певним нахилом до консервативної стратегії, що сприяє більшій стабільності підприємства. Таким чином, для максимізації рентабельності власного капіталу та врахування балансу між ризиком і

можливістю зростання, було виявлено, що компромісний підхід є найбільш оптимальним. Він дозволяє підприємству зберігати фінансову стійкість, не жертвуючи при цьому можливостями для розвитку та забезпечує стабільне та стійке зростання в довгостроковій перспективі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Салькова И., Санцевич В.. Економічна сутність фінансової стійкості підприємства. *Журнал «Економіка та суспільство»*. 2018. №16. С. 790-794. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/16_ukr/120.pdf (дата звернення 20.02.2024).
2. Ковальчук Н., Руснак Т. Фінансова стійкість вітчизняних підприємств як передумова їх стабільного функціонування. *Фахове видання Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Глобальні та національні проблеми економіки*. Миколаїв, 2016. №. 11. С. 368-371. URL: <http://global-national.in.ua/archive/11-2016/78.pdf> (дата звернення 20.02.2024).
3. Марченко Н., Деркач А. Напрямки підвищення фінансової стійкості промислових підприємств. *Чернігівський науковий часопис. Серія 1, Економіка і управління*. 2016. № 1.С. 92-97.
4. Філонич О., Дряпак Я. Управління фінансовою стійкістю підприємства. *Економіка і регіон*. 2014.№ 1(32). С. 199-202.
5. Бардаш С.В. Фінансова стабільність та її значення для розвитку підприємства. *Proceedings of the 13th International Scientific and Practical Conference «Scientific Horizon in the Context of Social Crises» (February 26-28, 2023).*, (144). URL: <http://surl.li/uiykg> (дата звернення 20.02.2024).
6. Що таке фінансова стабільність, та як центральні банки можуть її забезпечувати URL: https://expla.bank.gov.ua/expla/news_0026.html (дата звернення 20.02.2024).
7. Гудзь Т.П. Місце фінансової рівноваги у понятійному апараті фінансів підприємств. *Теорія і практика сучасної економіки: матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції (19 листопада 2015 р.)*. Черкаський державний технологічний університет. Черкаси, 2015. С. 85-87.
8. Пітінова А.О. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства: сутність і необхідність. *Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ, Серія: Економічні науки*. 2013. № 4. С. 379-389.

9. Фінанси підприємств: підручник / [А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін.]; кер. кол. авт. і наук. ред. А. М. Поддєрьогін; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». 8-ме вид., перероб. та допов. Київ, 2013. 520 с.

10. Островська О.А. Оцінка фінансового стану підприємств та шляхи її удосконалення (на прикладі підприємств будівельних матеріалів): автореф. дис... канд. екон. наук: 08.04.01. / Київський національний економічний ун-т. Київ, 2014. 20 с.

11. Єпіфанова І.Ю. Ієрархічна класифікація факторів впливу на систему управління фінансовою стійкістю промислового підприємства. *Фахове видання Вінницького національного технічного університету. Innovation and Sustainability*. Вінниця, 2021. № 1. С. 6-12.

12. Левкович О.В., Калашнікова Ю.М. Фінансова стійкість як передумова інноваційного розвитку підприємства. *Фахове видання Ефективна економіка*. 2021. № 4. С.1–6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8776>. (дата звернення 20.02.2024).

13. Чепка В.В., Матяш О.К. Фінансова стійкість підприємства: сутність та фактори впливу. *Економіка і суспільство*. 2017. № 12. С. 649–655. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/12_ukr/107.pdf (дата звернення 20.02.2024).

14. Сусіденко, Ю. В. Вплив інфляційних процесів на економіку України / Юлія Валентинівна Сусіденко // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2014. Том 18. № 1. С. 88-92.

15. Як Національний банк може впливати на інфляцію, використовуючи облікову ставку. Національний банк України: веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/> (дата звернення 20.02.2024).

16. Вороніна О.О. Вплив динаміки валютного курсу на зовнішньоекономічні операції підприємства України. *Фахове видання Ефективна економіка*. 2021. С.7. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/8_2021/87.pdf (дата звернення 23.02.2024).

17. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 р. № 1561-ХІІ. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/T156000?an=1&ed=2021_10_21 (дата звернення 23.02.2024).

18. Маршалюк Т.Я. Економічні хвилі та цикли в наукових теоріях, сценарії економічної кон'юнктури. *Науково – виробничий журнал «Інноваційна економіка»* 2019. С. 69-79 URL: <http://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/11/12> (дата звернення 23.02.2024).

19. Небава М.І. Теорія макроекономічної нестабільності: економічні цикли, безробіття, інфляція. URL: https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/fmib/14nebava_teoriya_makroekonomiki/3.htm (дата звернення 24.02.2024).

20. Батракова Т.І., Рєпка К.Р. Сучасний стан кон'юнктури фінансового ринку України. *Електронний науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку»*. 2019. №29 С.100-106. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/29_2019_ukr/17.pdf (дата звернення 27.02.2024).

21. Рисін В.В. Фінансова стійкість банку: чинники та особливості забезпечення. *Фахове видання «Ефективна економіка»*. 2021. №3 С.1-9. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2021/3.pdf (дата звернення 27.02.2024).

22. Гарбар Є.С. Фактори впливу на фінансову стійкість банку в умовах нестабільного економічного середовища. *Науковий вісник Ужгородського університету Серія "Економіка"*. 2015. № 1 (45). Т.1 С. 184-187.

23. Положення Національного банку України про кредитування. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/PB95013?an=859519> (дата звернення 27.02.2024).

24. Ревенко О.В. Вплив податкових факторів на результати діяльності підприємства. *Фахове видання «Ефективна економіка»*. 2021. №8. С.1-8. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/8_2021/80.pdf (дата звернення 01.03.2024).

25. Добрі, погані та негідні: як податкові стимули впливають на інвестиції. 2017. URL: <https://voxukraine.org/dobri-pogani-ta-negidni-yak-podatkovi-stimuli-vplivayut-na-investitsiyi> (дата звернення 27.02.2024).

26. Башнянин Г. І., Лінтур Г.І. Фінансова стійкість суб'єктів господарювання та шляхи її покращення. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2016. № 2. С. 98-101.

27. Чудак Л.А. Податкові ризики як загроза економічній безпеці підприємства. *Східна Європа: Економіка, бізнес та управління*. 2019. №6(23). С.645-653. URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/23_2019/97.pdf (дата звернення 01.03.2024).

28. Цимбалюк І.О. Податкова безпека в системі фінансової безпеки держави. Стратегічне управління національним економічним розвитком: монографія: у 2-х т. / за ред. О.В. Кендюхова. Донецьк : ДонНТ, 2013. Т. 2. С. 13–23.

29. Чекмасова І.А. Реінвестування доходів як основний компонент прямих іноземних інвестицій у промисловість України. *Міжнародний науковий економічний журнал «Бізнес Інформ»*. 2020. №7. С.77-82. URL: <https://www.business-inform.net/main/> (дата звернення 20.03.2024).

30. Бізнес у воєнний час: як змінилося законодавство. Економічна правда: веб-сайт. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/03/28/684801/> (дата звернення 20.03.2024).

31. Головата Ю., Радинський С. Методичний інструментарій оцінки фінансової діяльності підприємства. С. 39-42. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/40859/2/MNPK_2023_Golovata_Y-Methodological_toolkit_for_39-42.pdf (дата звернення 22.03.2024).

32. Євась Т.В. Оцінка фінансово-майнового стану сільськогосподарського підприємства. *Регіональна бізнес-економіка та управління*. 2013. № 4(40). С. 71–76.

33. Воробйова Н., Музиченко Н.П. Аналіз фінансового стану підприємств: сутність та необхідність. *Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. Серія: Економіка та менеджмент*. 2017. № 13. С. 116–123. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Piir_2017_13_15.

34. Івахів Ю.О., Романів С.Р. Аналіз фінансового стану підприємства: питання ліквідності. *Фінанси, облік і аудит*. 2013. № 2(22). С. 198–204.

35. Євась Т.В. Оцінка фінансово-майнового стану сільськогосподарського підприємства. *Регіональна бізнес-економіка та управління*. 2013. № 4(40). С. 71–76.

36. Колісник М.В., Балик У.О. Методологічні аспекти оцінювання фінансового стану малих підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Ужгород, 2019. №24(2). С.64-68 URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/24_2_2019ua/14.pdf (дата звернення 27.03.2024).

37. Тарасенко І.О., Любенко Н.М. Фінанси підприємств : підручник. Київ : КНУТД, 2015. 360 с.

38. Панченко В.С., Маркова С.В., Олійник М.О. Варіанти розвитку ефективного використання основних засобів у сучасному бізнес середовищі. *Електронний науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку»*. 2018. №18. с. 183. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/18_2018_ukr/31.pdf (дата звернення 29.03.2024).

39. Коефіцієнт придатності основних засобів. Аграрій: веб-сайт. URL: http://agrariy.com/article_page.php?page=30.

40. ЕВА (European Business Association): веб-сайт. URL: <https://eba.com.ua/member/bejker-tilli-ukrayina/> (дата звернення 01.04.2024).

41. Офіційний сайт ТОВ «Бейкер Тіллі Україна». URL: <https://bakertilly.ua/> (дата звернення 08.04.2024).

42. Петченко М.В., Булка А.О. Аналіз структури капіталу ПАТ «УКРНАФТА». *Електронний журнал «Економіка та управління фінансами»*. 2018. № 25. С.392. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/25_2018_ukr/66.pdf (дата звернення 16.04.2024).

43. Strategies Used to Reduce a Company's Debt-To-Capital Ratio. Investopedia: веб-сайт. URL: <https://www.investopedia.com/ask/answers/040715/what-are-some-strategies-companies-commonly-use-reduce-their-debt-capital-ratio.asp> (дата звернення 16.04.2024).

44. Богданов М.Х., Бужимська К.О. Фактори, що впливають на платоспроможність підприємства. *Державний університет «Житомирська політехніка»*. 2019 С.1. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/53-1.pdf> (дата звернення 18.04.2024).

45. Клименко В.С. Методика оцінки платоспроможності та ліквідності підприємства. *Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ*. С.1-5. URL: http://www.vtei.com.ua/konfa/27_03/4/7.pdf (дата звернення 18.04.2024).

46. Поверляк Т.І. Типи фінансово-економічної стійкості сільськогосподарських підприємств. *Фахове видання «Ефективна економіка»*. 2013. №1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1723> (дата звернення 18.04.2024).

47. Оксана Трач, Наталія Шведа, Фінансова стійкість як основа успішного підприємства. *Матеріали Міжнародної науково-технічної конференції «Фундаментальні та прикладні проблеми сучасних технологій»*, Тернопіль, 2018. С.2. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/25466/2/MNTK_2018_2018_Trach_O-Financial_stability_as_a_336-337.pdf (дата звернення 20.04.2024).

48. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73. Мінфін України. *Офіційний вісник України*. Офіц. вид. К., 2013. № 19. С. 97.

49. Офіційний сайт ТОВ «Бейкер Тіллі Україна». URL: <https://bakertilly.ua/50015/> (дата звернення 15.05.2024).

50. Волкова Н. І., Свірідова К. Д., Аналіз проблем кредитування малого та середнього бізнесу в сучасних економічних умовах. *Фінанси, облік, банки*. 2017. №1(22). С.55-62. URL: <https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/925/1/%D0%A4%D0%9E%D0%91%2C%201%2822%29%2C2017%2C%20%D0%A1%D0%B2%D1%96%D1%80%D1%96%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf>.

51. Мазуренко В.О Вдосконалення функцій управління дебіторською заборгованістю. *Науковий журнал «Молодий вчений»*. 2018. №9(61). С.498-500. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/4062/3992>.

52. Грицай О.І., Станасюк Н.С. Управління дебіторською заборгованістю підприємства в контексті її обліково-аналітичного забезпечення. *Журнал «Економіка та суспільство»*. 2018. №15. С. 825 – 832. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/15_ukr/125.pdf.

53. Мордань Є. Системний підхід до управління дебіторською заборгованістю підприємства. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка»*. 2019. № 2. С.71-72. URL: <http://surl.li/uiimv>. (дата звернення 04.06.2024).

54. Лівощко Т. Шляхи покращення управління дебіторською заборгованістю підприємства. *Запорізька державна інженерна академія. Запоріжжя*, 2014. С. 107. URL: https://old-zdia.znu.edu.ua/gazeta/evzdia_7_103.pdf (дата звернення 04.06.2024).

55. Гнеушева І. Вплив застосування методів рефінансування дебіторської заборгованості на фінансову стійкість підприємства. *Економічний аналіз*. 2011. №. 8. С. 82-85.

56. Сініцин О.О. Характеристика методів регулювання та оптимізації структури капіталу корпорації. *Фахове видання «Ефективна економіка»*. 2014. №4. С.1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2927> (дата звернення 15.05.2024).

57. Школьник І.О., Малиш Д.О., Козьменко Є.С. Структура капіталу підприємства: систематизація теоретичних підходів у контексті фінансової архітектури підприємства. *Міжнародний науковий економічний журнал «Бізнес Інформ»*. 2018. №3. С.315-322. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2018-3_0-pages-315_322.pdf (дата звернення 15.05.2024).

58. Патута О.С., Пришко К.Є. Вплив структури капіталу на фінансову стійкість підприємства. *Електронний журнал «Економіка та суспільство»*. 2016. №2. С.323–327. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/2_ukr/58.pdf (дата звернення 15.05.2024).

59. Дідченко О. І., Плаксіна Є. М. Підходи до оцінки фінансового потенціалу як важливої складової інвестиційно-інноваційного потенціалу підприємства. *Економіка та менеджмент: веб-сайт*. URL: https://confcontact.com/2014_04_25_ekonomika_i_menedgment/monography/24_Dy_dchenko.htm (дата звернення 15.05.2024).

60. Дудар А.А., Вакульчик О.М. Аналіз та оптимізація структури капіталу з метою підвищення рівня фінансової стійкості підприємства. *Науковий журнал «Молодий вчений»*. 2018. №1(53). С. 878–882. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/5472/5358> (дата звернення 15.05.2024).

61. Ефект фінансового важеля. Фінансовий аналіз для студентів: веб-сайт. URL: <https://studfile.net/preview/5416381/page:14>.

62. Мельник Е.В., Вдовиченко А.В., Малицька Н.Ю. Диспропорції в управлінні капіталом підприємств корпоративного сектору України. *Електронний журнал «Економіка та суспільство»*. 2017. №13. С 1157–1164. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/194.pdf (дата звернення 15.05.2024).

63. Казан П. І., Суворова І. В. Сучасні теорії оптимізації структури капіталу. *Фахове видання «Підприємництво і торгівля»*. 2019. №25. С.106–111. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/941041.pdf>.

Додаток А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу I)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	Коди
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА БУХГАЛТЕРСЬКІ ПОСЛУГИ"	за ЄДРПОУ	2023 01 01 31753212
Територія м.Київ	за КАТОТТГ ¹	UA8000000001078669
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240
Вид економічної діяльності Діяльність у сфері бухгалтерського обліку й аудиту; консультування з питань оподаткування	за КВЕД	69.20
Середня кількість працівників, осіб 41		
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком		
Адреса, телефон вулиця Дорогожицька , буд. 16, оф. 53, ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ р-н, м. КИЇВ, 04112		442841865

1.Баланс на 31 грудня 2022 р.

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	57,0	57,0
Первісна вартість	1001	279,3	279,3
Накопичена амортизація	1002	(222,3)	(222,3)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби :	1010	1 319,0	1 322,9
первісна вартість	1011	3 380,3	3 861,8
знос	1012	(2 061,3)	(2 538,9)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	1 376,0	1 379,9
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	11,8	16,6
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 787,2	2 641,7
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	453,7	15,3
у тому числі з податку на прибуток	1136	20,3	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 473,3	368,1
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	4 126,4	10 018,6
Витрати майбутніх періодів	1170	227,4	184,8
Інші оборотні активи	1190	18,6	51,9
Усього за розділом II	1195	8 098,4	13 297,0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	9 474,4	14 676,9

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	11,8	11,8
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2 089,7	4 214,3
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	2 101,5	4 226,1
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	979,3	1 662,9
розрахунками з бюджетом	1620	948,0	1 743,0
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	442,3
розрахунками зі страхування	1625	30,9	29,7
розрахунками з оплати праці	1630	2 422,7	1 957,7
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	431,0	1 006,8
Усього за розділом III	1695	4 811,9	6 400,1
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	9 474,4	14 676,9

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2022 р.

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	30 710,0	31 135,9
Інші операційні доходи	2120	1 905,9	52,2
Інші доходи	2240	76,2	32,8
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	32 692,1	31 220,9
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(22 713,6)	(21 596,8)
Інші операційні витрати	2180	(7 340,8)	(8 987,8)
Інші витрати	2270	(46,7)	(571,4)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(30 101,1)	(31 156,0)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	2 591,0	64,9
Податок на прибуток	2300	(466,4)	(11,7)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	2 124,6	53,2

Керівник

(підпис)

Головний бухгалтер

(підпис)

ЕП Нерсесян
Гагік
ЕП Кулешова
Ірина
Володимирівна

Нерсесян Гагік Сергійович

(ініціали, прізвище)

Кулешова Ірина Володимирівна

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

10901107

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність»
(пункт 5 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "БЕЙКЕР ТІЛЛ УКРАЇНА БУХГАЛТЕРСЬКІ ПОСЛУГИ"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ 30.12.2022
Територія	м. Київ	за ЄДРПОУ	31753212
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОАТУУ	8039100000
Вид економічної діяльності	Діяльність у сфері бухгалтерського обліку й аудиту; консультування з питань оподаткування	за КОПФГ	240
Середня кількість працівників, осіб	42	за КВЕД	69.20
Одиниця виміру:	тис. грн з одним десятковим знаком		
Адреса, телефон	УКРАЇНА, 04112, М.КИЇВ ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ Р-Н ВУЛ. ДОРОГОЖИЦЬКА, БУД. 16, КВ. (ОФІС) 53	536-08-59	

1. Баланс на 31 грудня 2021 р.

Форма № 1-м

Код за ДКУД 1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	57	57
первісна вартість	1001	279.3	279.3
накопичена амортизація	1002	(222.3)	(222.3)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби:	1010	1700.1	1319
первісна вартість	1011	3213.5	3380.3
знос	1012	(1513.4)	(2061.3)
Довгострокові біологічні активи:	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	1757.1	1376
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	4.9	11.8
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:	1125	2283.4	1787.2
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	464.9	453.7
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	20.3
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	701.2	1473.3
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Грошові кошти та їх еквіваленти	1165	3224.3	4126.4
Витрати майбутніх періодів	1170	205.1	227.4
Інші оборотні активи	1190	28.1	18.6
Усього за розділом II	1195	6911.9	8098.4
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	8669	9474.4
Пасив			
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	11.8	11.8
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2036.5	2089.7
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	2048.3	2101.5
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
1595	1813.4	2561	
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	437.1	979.3
розрахунками з бюджетом	1620	617.3	948
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	24.9	30.9
розрахунками з оплати праці	1630	2874.9	2422.7
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	853.1	431

Усього за розділом III	1695	4807.3	4811.9
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	8669	9474.4

2. Звіт про фінансові результати

за рік 2021 р.

Форма № 2-м

Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	31135.9	29228
Інші операційні доходи	2120	52.2	820
Інші доходи	2240	32.8	36.5
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	31220.9	30084.5
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(21596.8)	(23616.5)
Інші операційні витрати	2180	(8987.8)	5420.8)
Інші витрати	2270	(571.4)	(512.1)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(31156)	(29549.4)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	64.9	535.1
Податок на прибуток	2300	(11.7)	(158.5)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	53.2	376.6

Керівник _____

(підпис)

НЕРСЕСЯН ГАГІК СЕРГІЙОВИЧ

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер _____

(підпис)

**КУЛЕШОВА ІРИНА
ВОЛОДИМИРІВНА**

(ініціали, прізвище)

Додаток В

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 5 розділу I)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	Коди		
		2021	01	01
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА БУХГАЛТЕРСЬКІ ПОСЛУГИ"	за ЄДРПОУ	31753212		
Територія м.Київ	за КОАТУУ	8039100000		
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240		
Вид економічної діяльності Діяльність у сфері бухгалтерського обліку й аудиту; консультування з питань оподаткування	за КВЕД	69.20		
Середня кількість працівників, осіб 47				
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон вулиця Дорогожицька , буд. 16, оф. 53, ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ р-н, м. КИЇВ, М. КИЇВ, М.КИЇВ обл., 04112		442841865		

1.Баланс на 31 грудня 2020 р.

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1,6	57,0
первісна вартість	1001	223,9	279,3
накопичена амортизація	1002	(222,3)	(222,3)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби :	1010	1 951,4	1 700,0
первісна вартість	1011	2 930,0	3 213,5
знос	1012	(978,6)	(1 513,5)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	1 953,0	1 757,0
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	23,0	4,9
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	2 195,1	2 283,4
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	546,9	464,9
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	551,3	701,2
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	3 393,0	3 224,3
Витрати майбутніх періодів	1170	180,6	205,1
Інші оборотні активи	1190	24,5	28,2
Усього за розділом II	1195	6 914,4	6 912,0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	8 867,4	8 669,0

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	11,8	11,8
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	3 159,9	2 036,5
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	3 171,7	2 048,3
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	1 049,3	437,1
розрахунками з бюджетом	1620	768,0	617,3
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	22,8	24,9
розрахунками з оплати праці	1630	2 032,4	2 874,9
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	823,0	853,1
Усього за розділом III	1695	4 695,5	4 807,3
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	8 867,4	8 669,0

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2020 р.

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	29 228,0	-
Інші операційні доходи	2120	820,0	-
Інші доходи	2240	36,5	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	30 084,5	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(23 616,5)	(-)
Інші операційні витрати	2180	(5 420,8)	(-)
Інші витрати	2270	(512,1)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(29 549,4)	(-)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	535,1	-
Податок на прибуток	2300	(158,5)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	376,6	-

Керівник

Головний бухгалтер

(підпис)

(підпис)

ЕП Нерсесян
Гагiк
ЕП Кулешова
Сергiївна
Ірина
Володимирiєн
а

Нерсесян Гагiк Сергiйович

(ініціали, прізвище)

Кулешова Ірина Володимирівна

(ініціали, прізвище)